

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н.КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ І ПСИХОТЕРАПІЇ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: Психологічні особливості феномену інтенціональності у жінок.

Студентки 2 курсу групи ЗПС62
другого (магістерського) рівня вищої
освіти освітньо-професійної програми
«Психологія» за спеціальністю 053 –
ПСИХОЛОГІЯ

Белік К.С.

Керівник кандидат медичних наук, доцент
кафедри психологічного консультування і
психотерапії Федосєєв В.А.

Чотирьохрівнева шкала оцінювання _

Кількість балів: _

Члени комісії _

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ІНТЕНЦІОНАЛЬНІСТЮ ОСОБИСТОСТІ ТА ЇЇ ПСИХОЛОГІЧНИМ БЛАГОПОЛУЧЧЯМ	7
1.1 Сучасні філософські, загальнонаукові та психологічні підходи до визначення поняття «психологічне благополуччя»	7
1.2 Особливості психологічного благополуччя жінок під час воєнного стану в Україні.	15
1.3 Особливості дослідження феномену інтенціональності у сучасній психології.....	20
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	27
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ МОТИВАЦІЙНО- СМИСЛОВОЮ ІНТЕНЦІЄЮ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК СЕРЕДНЬОГО ВІКУ ТА ЇХ ПСИХОЛОГІЧНИМ БЛАГОПОЛУЧЧЯМ	29
2.1. Характеристика соціально-демографічного опису вибірки дослідження	29
2.2. Характеристика методик та методів дослідження	30
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	34
РОЗДІЛ 3. ЗВ'ЯЗОК ФЕНОМЕНА ІНТЕНЦІОНАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК ІЗ РІЗНИМ СТАТУСОМ ПОТОЧНОГО ПЕРЕБУВАННЯ З ПСИХОЛОГІЧНИМ БЛАГОПОЛУЧЧЯМ	35
3.1. Соціально-демографічні та психологічні особливості досліджуваних жінок пов'язані із різним статусом перебування (інтенції щодо переміщення), феномен інтенціональності щодо переміщення	35
3.2. Особливості психологічного благополуччя жінок середнього віку із різним статусом поточного перебування	49
3.3. Зв'язок між феноменом інтернаціональності жінок та їх психологічним благополуччям	55
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	71
ВИСНОВКИ	74

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

У сучасному світі жінка стикається з рядом складних викликів і завдань, які поєднують у собі як традиційні, історично сформовані ролі, так і нові, що виходять за рамки соціальних стереотипів. Вона знаходиться у системі глобальних проблем, соціальних очікувань та особистих цілей. Ця ситуація вимагає від жінок особливого рівня ресурсів, що означає здатність самотійно приймати рішення та нести особисту відповідальність, високу адаптивність, психологічну готовність до змін, здорову конкуренцію і стратегічне планування свого життя. Все це відбувається крізь призму інтенціональності, спрямованості людини.

На сьогоднішній день, у нашій країні є необхідність вивчення внутрішніх змін, які відбуваються в людей через переживання складних життєвих подій та кризових ситуацій.

Об'єктом дослідження є психологічне благополуччя особистості.

Предметом дослідження є особливості впливу мотиваційно-сміслової інтенції українських жінок на рівень їх психологічного благополуччя.

Метою дослідження є теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити особливості зв'язку між **мотиваційно-сміською інтенцією** українських жінок середнього віку та рівнем їх психологічного благополуччя.

Гіпотези:

1. Є значущі розбіжності рівнів психологічного благополуччя українських жінок які мають мотиваційно-сміслові інтенції інтернального локусу контролю порівняно з тими, що мають екстарнальний локус контролю.

2. Не має значущих розбіжностей рівнів психологічного благополуччя українських жінок, які евакуувались чи залишились на місці постійного проживання

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких **завдань:**

1. Систематизувати основні філософські, загальнонаукові та психологічні підходи до визначення поняття «психологічне благополуччя».

2. На основі аналізу робіт вітчизняних та закордонних науковців розкрити специфіку дослідження феномену інтенціональності.

3. Описати соціально-демографічні та психологічні особливості досліджуваних жінок пов'язані із різним статусом перебування, феномен інтенціональності щодо переміщення.

4. Розглянути взаємозв'язок розбіжностей рівнів психологічного благополуччя українських жінок, які евакуювались та які залишились на місці постійного проживання.

5. Виявити розбіжності рівнів психологічного благополуччя українських жінок різного статусу проживання, які мають мотиваційно-сміслові інтенції інтернального локусу контролю та екстернального локусу контролю.

Для досягнення поставлених цілей і перевірки гіпотези використовуються різноманітні методи, які доповнюють один одного. Зокрема, проводився теоретичний аналіз наукової літератури, порівняння і узагальнення попередніх наукових досліджень, що стосувалися вивченої проблеми. Також використовувалися емпіричні методи, такі як тестування, контент-аналіз та інтент-аналіз, а також методи інтерпретації результатів.

Основним методом збору емпіричних даних були методики, спрямовані на діагностику індивідуально-психологічних характеристик: для виявлення рівнів психологічного благополуччя та депресії були взяті методика «Шкали психологічного благополуччя» Х. Ріфф та шкала безнадійності А. Бека, для збору матеріалу стосовно показників інтенціональності - опитувальник рівня суб'єктивного контролю Дж. Роттера та Опитувальник В.І. Моросанової, Є.М. Коноз «Стиль саморегуляції поведінки».

Крім того, була використана спеціально розроблена авторська анкета, яка містила стандартні питання щодо віку, статі, сімейного стану, місця поточного перебування та інших факторів. Також в ній респондентам було запропоновано надати асоціації на поняття " мій дім".

Характеристика вибірки: українські жінки у віку 28-35 років, що залишились вдома і що були вимушені покинути свій дім, 97 респондентів.

Практичним значенням роботи є формування більш чіткого розуміння проблеми та можливість використання отриманих результатів для подальшого вивчення психологічних аспектів впливу феномену інтенціональності на психологічне благополуччя та для розробки програм підтримки та адаптації для жінок, що залишились у себе вдома і що змінили місце проживання.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ІНТЕНЦІОНАЛЬНІСТЮ ОСОБИСТОСТІ ТА ЇЇ ПСИХОЛОГІЧНИМ БЛАГОПОЛУЧЧЯМ

1.1 Сучасні філософські, загальнонаукові та психологічні підходи до визначення поняття «психологічне благополуччя»

Для розкриття поняття "психологічного благополуччя" та уявлень про нього необхідно провести детальний теоретичний аналіз, що визначить різноманітні погляди представників різних соціальних наук на цю проблему. Розгляд аспектів психологічного благополуччя дозволить виявити його суттєві характеристики.

Вивчення психологічного благополуччя у психології активно розпочалося у 60-х роках ХХ століття. Термін був введений Н.М. Бредберном у 1969 році як результат взаємодії негативних і позитивних афектів, що виражаються у відчуттях задоволення або незадоволення життям. Його концепція зосереджувалася на гедоністичному, суб'єктивному благополуччі в сучасному розумінні [29].

Пізніше Е. Дінером був запропонований термін "суб'єктивне благополуччя" (well-being), що мав близьке значення до поглядів Бредберна. Дінер розглядав психологічне благополуччя як частину суб'єктивного благополуччя, яке складається з позитивних і негативних афектів, рівня задоволеності життям і самоприйняття.

Бредберн та Дінер, обидва розглядають благополуччя з погляду задоволеності-незадоволеності та прихиляються до гедоністичного підходу [36]. Пізніше, Д. Канеман та А. Ділтон вивчали феномен психологічного благополуччя в контексті задоволеності життям та виділили два аспекти

суб'єктивного психологічного благополуччя: емоційне благополуччя (щоденні емоційні переживання) та оцінку власного життя.

Психологічне благополуччя як цілісне суб'єктивне переживання має велике значення для людини, оскільки пов'язане з базовими людськими цінностями і потребами, а також з поняттями, такими як щастя, задоволеність життям і задоволеність собою.

У цьому контексті, людина зосереджується на суб'єктивній емоційній оцінці самої себе та свого життя, а також на аспектах самореалізації та особистісного зростання. Вона ставить акцент на своєму особистому розвитку, досягненні внутрішньої гармонії та відчутті задоволеності в різних сферах життя.

Дослідження в цій галузі сприяють кращому розумінню факторів, що сприяють психологічному благополуччю, і розробці стратегій для його досягнення й підтримки. Особливо успішно концепт психологічного благополуччя описаний в шестикомпонентній теорії К. Ріфф.

Проблема задоволеності життям, яка є основою людського існування згідно з А. Адлером, виникла зі соціального інтересу. Дослідницька робота К. Ріфф ґрунтувалася на тому, що люди формують свої особистісні цілі через уявлення, фантазії та мрії, і саме ці цілі визначають їхню поведінку й стиль життя. Задоволеність життям людини залежить від того, наскільки її поточне життя відповідає її очікуванням, уявленням, потребам і вимогам. Ріфф вважала, що люди живуть у своїх уявленнях про те, яким повинне бути життя, і що їхня поведінка набагато більше визначається очікуваннями щодо майбутнього, ніж подіями минулого [4].

На основі проведених досліджень К. Ріфф розглядає благополуччя як складний феномен, який відображає оцінку функціонування особистості з точки зору розкриття внутрішнього потенціалу [55,56,57].

Теорія детермінації, яка також пов'язана з евдемоністичним підходом, є важливим вивченням цієї проблематики і зосереджена на самореалізації особистості. Представники цього підходу вважають, що для досягнення

психологічного благополуччя та оптимального функціонування людині необхідно задовольняти потреби в автономії, компетентності та взаєминах, а також мати цілі, які гармонійно поєднуються та відповідають цінностям та інтересам особистості. Задоволення цих потреб сприяє як гедоністичному аспекту суб'єктивного благополуччя, так і евдемоністичному аспекту психологічного благополуччя [65].

У своїх дослідженнях, А. Вотерман, Е. Десі, Д. Каннеман та Р. Раян звертають увагу на те, що психологічне благополуччя не обмежується лише внутрішнім, фізичним і психічним станом, але також залежить від духовно-морального здоров'я та соціального середовища [35]. Крім того, позитивна соціальна поведінка, така як добровільна активність на роботі, в сім'ї і надання соціальної підтримки, сприяє досягненню соціально значущих результатів.

П. Фесенко і Е. Дінер підкреслюють, що психологічне благополуччя пов'язане зі сприйняттям життя як цінного і змістовно наповненого, що сприяє досягненню особистісних цілей. Е. Дінер зазначає, що дослідження психологічного благополуччя повинні враховувати не лише загальний рівень благополуччя, але також внутрішню індивідуальну систему координат, такі як мотиви, цінності та установки, які визначають унікальні аспекти благополуччя для кожної особистості. Для деяких людей благополуччя може означати матеріальний достаток, для інших - сім'ю, а для третіх - професійний успіх або інше.

Розглядаючи широту поняття благополуччя, інтеграцію успішності життя та діяльності людини у різних сферах, стає очевидним, що це сприяє гнучкості та адаптивності, необхідним для адекватної та успішної поведінки в різних ситуаціях. Дослідники вважають, що оцінка "благополуччя" охоплює всі аспекти життя людини, оскільки це складний конструкт, що включає в себе соціальні, психологічні, фізичні і духовні фактори, які взаємодіють між собою. Це результат впливу генетичних нахилів, оточення та індивідуального розвитку [37].

Отже, аналіз усіх прагнень демонструє баланс між адаптацією, яка передбачає пристосування до соціальних вимог, та самореалізацією, яка полягає у розкритті особистісного потенціалу і максимально ефективному використанні власних сил, здібностей, навичок та інших ресурсів у власній унікальній ситуації. Від цього балансу залежить почуття благополуччя людини [5].

Особистісні характеристики, такі як екстраверсія, оптимістичний стиль атрибуції і емоційна стійкість, пов'язуються з факторами психологічного благополуччя [53]. Академічна успішність також має вплив на благополуччя, а також досягнення в різних сферах життя [33, 62].

Крім того, було встановлено, що життєві обставини, зокрема рівень соціальної підтримки, суттєво впливають на особистісний потенціал психологічного благополуччя [40, 33].

Вивчення літератури вказує на те, що фактори, які впливають на рівень та структуру психологічного благополуччя, можна умовно поділити на чотири групи залежно від підходу до його розуміння.

Перша група факторів є соціально-економічними. В цьому контексті існує взаємозв'язок між психологічним благополуччям та соціально-економічними показниками рівня життя, зокрема рівнем матеріального достатку. Дослідження Н. Бредберна [4] підтверджує, що люди з вищим рівнем достатку відчують більш високий рівень психологічного благополуччя, оскільки існує сильна зв'язок між позитивним настроєм та рівнем достатку. Однак, у цьому дослідженні не було виявлено зворотного зв'язку зі шкалою негативного настрою. Це означає, що гроші можуть збільшувати відчуття радості, але не впливають на почуття тривоги та горя [4].

Згідно з Е. Дінером, високий рівень доходів і проживання в економічно розвиненій та стабільній країні дозволяє людям зосередитися на інтересах, що не пов'язані з матеріальними речами і сприяють досягненню психологічного благополуччя. Навпаки, бідність і економічна нестабільність в країні обмежують можливості для стабільних відносин, особистісної продуктивності

та креативності. Е. Дінер [37] вважає, що це блокує розвиток компетенцій, творчості, інтересів досягнення, а також перешкоджає утворенню дружніх відносин, які є важливими для задоволення психологічних потреб людини. Таким чином, аналізуючи вплив соціально-економічних факторів на відчуття задоволеності життям, можна зробити висновок, що існує тісний зв'язок між цими факторами і психологічним благополуччям. Проте цей зв'язок не завжди однозначно впливає на психологічне благополуччя: по-перше, він більш виражений у людей з високим рівнем доходу, по-друге, може спостерігатися зворотний зв'язок, коли збільшення доходів сприяє збільшенню відчуття радості, але не впливає на зменшення відчуття горя. У вельми забезпечених людей прибутки навіть не здатні збільшити задоволеність життям [37].

Багато досліджень було присвячено зв'язку між психологічним благополуччям і роботою. Виявлено, що люди зі складним соціально-економічним становищем приділяють більше уваги до рівня доходу, освіти або соціального статусу, і менше уваги психологічному благополуччю, що в результаті призводить до погіршення їх психологічного стану.

Також є вплив бідності у дитинстві, що передбачає зменшення психологічного благополуччя у дорослому віці. Дорослі, які виростили у малозабезпечених сім'ях, частіше відчувають фізіологічний стрес, виявляють більше агресії або безпорадності [38].

Друга група факторів, яку можна назвати соціокультурними факторами, має велике значення для психологічного благополуччя. Згідно з концепцією Л. Виготського, соціально-культурне середовище сприяє розвитку нових форм поведінки та формуванню нових психологічних систем, які відображають світ соціальних відношень та ставлення до себе та інших людей [4]. Дискусія про культурні відмінності та їх вплив на психологічне благополуччя ґрунтується на порівнянні різних культур, зокрема, культур, де цінується індивідуалізм та незалежність, і культур, де переважає колективізм та взаємозалежність. Таким чином, аналізуючи соціокультурні фактори, можна стверджувати про наявність зв'язку між ними та психологічним благополуччям. Варто відмітити,

що соціокультурні фактори впливають не на загальне психологічне благополуччя, а на його окремі компоненти. Якщо особистість сприймає та приймає соціокультурну модель свого існування, вона може відчувати психологічне благополуччя, незалежно від орієнтації на індивідуалізм або колективізм [4].

Велике дослідження, проведене серед італійських сімей з трьох поколінь, показало, що міцні соціальні зв'язки з друзями та членами родини, а також активний соціально орієнтований спосіб життя сприяють поліпшенню психологічного благополуччя у похилому віці [42].

У роботі американського дослідника [63] наведено зв'язок психологічного благополуччя з кількістю можливих соціальних ролей та ідентичностей. Люди, які добре інтегровані у суспільство, більше виграють від появи нових ролей і більше страждають від їх втрати, на відміну від тих, хто ізольований від суспільства.

Дослідження звертають увагу на вплив сімейного оточення на психологічне благополуччя. Виявлено, що напруженість у стосунках з партнером корелює з симптомами депресії, а напруженість відносин дорослих з матерями та братами і сестрами менш негативно впливає на їхнє психологічне благополуччя. Проте погані стосунки з матерями мають негативний вплив на відчуття психологічного благополуччя у жінок, а не у чоловіків. Ці результати підкреслюють важливість якості сімейних взаємин для досягнення психологічного благополуччя та необхідність проведення детальних досліджень з урахуванням гендерних аспектів [41].

Є третя група факторів, які впливають на психологічне благополуччя - біологічні фактори. Відомо, що генетичні чинники також можуть пояснювати індивідуальні відмінності в сприйнятті психологічного благополуччя. Також очевидний зв'язок між фізичним здоров'ям і психологічним благополуччям. Дослідники Р. Райан і К. Фредерік встановили, що суб'єктивна життєздатність є показником психологічного благополуччя, а захворювання та погане

самопочуття викликають страх, тривогу та обмеження, що знижують можливість насолоджуватися життям [54].

Численні дослідження присвячені вивченню зв'язку між здоров'ям і психологічним благополуччям та показують, що позитивні психологічні аспекти, такі як щастя, оптимізм або вдячність, пов'язані зі способом життя, що сприяє здоров'ю людини.

На відміну від сучасної моди, дослідження показують, що збільшення ваги тіла та споживання м'яса сприяють суб'єктивному відчуттю психологічного благополуччя [28].

Також було встановлено позитивний зв'язок між частотою, інтенсивністю та тривалістю фізичних тренувань і відчуттям психологічного благополуччя. Пропуски запланованих фізичних занять мають шкідливий вплив на психологічне благополуччя [39].

Остання група факторів – це психологічні фактори, які впливають на психологічне благополуччя, такі як: безпека і комфорт домашнього середовища; атмосфера любові, включаючи радість, близькість і внутрішню гармонію; відкритість і довірливість у міжособистісних взаєминах; відчуття значущості та інші [44].

Так за висновками Н. Бренберна та Е. Дінера, зауважують, що задоволення потреб є ключовим фактором, пов'язаним з психологічним благополуччям людини. Р. Раян і К. Шелдон підтримують цю думку, стверджуючи, що задоволення психологічних потреб є основою благополуччя, а щасливі дні - це ті, коли людина займається діяльністю, яка відповідає її потребам [61].

Одне дослідження [31], авторами якого є Brown K.W. та Ryan R.M., зосереджується на теоретичному та емпіричному вивченні ролі самоусвідомлення (усвідомлювання у повсякденному житті) в психологічному благополуччі. Самоусвідомлення відноситься до унікальної якості свідомості, яка має взаємозв'язок з різними аспектами психологічного благополуччя та сприяє зміцненню самосвідомості. Усвідомлювання у

повсякденному житті сприяє саморегулюванню поведінки та сприятливим емоційним станам.

Декілька досліджень [25], зосереджених на психологічному благополуччі, показали пряму залежність між осмисленістю життя та психологічним благополуччям. Крім того, рівень психологічного благополуччя прямо пов'язаний із суб'єктивним відчуттям можливості реалізувати значущі цінності.

Також викликає значний інтерес проблема впливу сенсу життя та життєвих цілей на рівень психологічного благополуччя. Цілі людини можуть виступати передвісниками психологічного благополуччя, оскільки процес досягнення цілей призводить до змін у житті особи. Значущі цілі можуть спонукати до значних змін, тоді як незначущі цілі можуть викликати менші зміни, і досягнення таких цілей може підвищувати або, навпаки, знижувати рівень психологічного благополуччя. Ця ідея була уточнена в дослідженнях П. Фесенка. Джекоб Морено, аналізуючи систему зв'язків між особами та об'єктами соціальної взаємодії, довів, що психологічне благополуччя особистості залежить від її місця в системі міжособистісних відносин. Воно формується через емоційні зв'язки, взаємні симпатії й антипатії, притягання й відштовхування, і не є спостережним для зовнішніх спостерігачів. У даному контексті психологічне благополуччя особистості розуміється як переживання задоволеності власним життям, що є результатом позитивного функціонування, досягнутого за допомогою особистісного саморозвитку [4].

Також існують різні підходи до підвищення рівня психологічного благополуччя особистості. Прямі підходи спрямовані на підвищення задоволеності життям шляхом формування більш адаптивної поведінки, взаємин і цілей [47]. Непрямі підходи спрямовані на вивчення характеру стресора і його детермінант, таких як погана підтримка оточення або песимістичний атрибутивний стиль, з метою підвищення задоволеності життям [43].

Розуміння структури психологічного благополуччя було розширено врахуванням майбутньої перспективи та особистісних прагнень, що робить їх складовими частинами психологічного благополуччя [59]. Згідно з цим підходом, психологічне благополуччя можна охарактеризувати як цілісний показник спрямованості особистості на досягнення основних компонентів позитивного функціонування та ступеня реалізації цих спрямованостей. Суб'єктивно воно виражається в почутті щастя, задоволеності собою та власним життям. Як складова особистісної цілісності, психологічне благополуччя працює в динаміці і є мотиваційним фактором для особистості. Його ступінь вираженості залежить від реалістичності, структурованості та цілісності (узгодженості минулого, теперішнього та майбутнього), а також від системи цінностей, ставлень та життєвої перспективи людини, яка включає цілі, плани, цінності та прагнення.

Прагнення розуміти сенс власного благополуччя є вродженою потребою кожної людини протягом її життя. Загалом, проблема психологічного благополуччя відображає емоційний та психічний стан здорової особистості. Термін "благополуччя" використовується Всесвітньою організацією охорони здоров'я як основний критерій для визначення здоров'я, включаючи не лише відсутність хвороб або фізичних вад, але й стан повного фізичного, розумового і соціального благополуччя. Психологічне благополуччя визначається готовністю особистості до змін, адаптивності та здатності до творчого життя. Внутрішні, особистісні фактори мають більший вплив на досягнення психологічного благополуччя, ніж зовнішні чинники [23].

1.2 Особливості психологічного благополуччя жінок під час воєнного стану в Україні

Психологічне благополуччя особистості завжди піддається впливу різних контекстів, і на сьогоднішній день особливо актуальним є вплив воєнного стану. Ці зовнішні обставини призводять до підвищення рівня

тривожності, виникнення серйозних психічних станів, зниження рівня особистісної безпеки і, відповідно, зниження задоволеності якістю життя [17].

Варто згадати про вплив стресу, пов'язаного з інформаційною недостатністю або інформаційною перевантаженістю. Ці види стресу, пов'язані зі ЗМІ, мають значний вплив на психологічне здоров'я людини і актуальні в цей час. В разі інформаційної недостатності, особистість відчуває нервозність, тривогу і занепокоєння. У випадку інформаційної перевантаженості (особливо коли отримується надмірна інформація про жахливі події, впливи та наслідки), людина відчуває страх, а її розум починає сприймати всю інформацію безкритично. У такому випадку увага концентрується навколо проблеми, що призводить до виснаження психіки, розвитку хворобливої ригідності (фіксації на проблемі), зниження імунітету і, наслідок, сприяє розвитку проблем з фізичним здоров'ям.

Також є дослідження [25], які демонструють, що вплив особистісних ресурсів на психологічне благополуччя переважно має непрямий характер і залежить від контексту ситуації та актуальних завдань, що стоять перед особою. У ситуації загрози благополуччю, особистісні ресурси виконують функцію фільтрації, опосередковуючи оцінку зовнішньої ситуації суб'єктом, і послабляють негативний вплив стресогенних життєвих обставин, запобігають зниженню психологічного благополуччя, реалізуючи буферну функцію.

Згідно з національною програмою психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, запровадженою першою леді Оленою Зеленською [6], 40% опитаних зазнали загрози життю або були безпосередніми свідками таких загроз у зоні бойових дій або під обстрілами. Понад 41% громадян мають родичів або близьких, які перебували або перебувають у зоні бойових дій, зокрема 16% зазнали втрат серед близьких. 6% респондентів перебували під окупацією, були безпосередньою метою насильства або стали свідками таких загроз. Кожен двадцятий опитаний (5%) пережив або став свідком усіх зазначених типів травматичних подій (обстріли, загроза життю близьких,

окупація або полон). Тільки 9% громадян заявили, що не стикалися з жодною з цих подій протягом повномасштабної війни.

Незважаючи на це, оцінка психологічного благополуччя українців залишається високою, становлячи 6,7 бала з 9 можливих [6]. Це є характерною ознакою для всіх демографічних груп і регіонів. Головний внесок у відчуття психологічного благополуччя становить самооцінка, тобто позитивне ставлення респондентів до самих себе. Проте, інструментальні складові благополуччя, такі як здатність до саморегуляції емоцій та володіння складними емоційними станами (емоційна складова) або здатність впоратися з життєвими викликами (складова життєстійкості), оцінюються менш задовільно. Ця ситуація свідчить про те, що фаза психологічної мобілізації у суспільстві, пов'язана з війною, триває, але може відчувати нестачу ресурсів для подальшої підтримки. Суб'єктивна оцінка психологічного благополуччя серед вимушено переміщених осіб, які продовжують перебувати в евакуації, є нижчою, ніж серед тих, хто не був переміщений або вже повернувся додому (17% населення України змінили місце постійного проживання, в зв'язку з воєнними діями [6]).

В результаті проведеного дослідження[17], авторами якого є Петухова І.О., Заушнікова М.Ю. та Каськов І.В., встановлено, що особи, що брали участь у дослідженні, відчувають негативний вплив воєнних умов на своє психоемоційне самопочуття. Було виявлено зниження відчуття перспективи у власному житті та загального рівня психологічного благополуччя. Зокрема, учасники дослідження, які перебувають за кордоном, демонстрували трохи вищі значення показників безнадійності та нижчий рівень суб'єктивного благополуччя порівняно з тими, хто знаходився на території України. Незважаючи на те, що перші перебувають у стабільних умовах, де не відбувається війна, а останні мають безпосередній досвід воєнних подій, перші характеризуються високою пристосувальною активністю та витратою ресурсів, що також суттєво позначається на їхньому рівні психологічного благополуччя.

Також варто зазначити, що відчуття безнадійності та негативний емоційний стан мають деструктивний вплив на психологічне благополуччя особистості, що, в свою чергу, призводить до погіршення психологічного здоров'я. Результати дослідження свідчать про те, що психологічне благополуччя людей в умовах воєнного стану залежить від особистісних факторів, таких як характер, рівень сформованих конструктивних параметрів управління емоційним реагуванням на травматичні впливи, можливість впливати на своє життя та оточуючі умови, прогностичне сприйняття майбутнього, а також поточний стан психологічного благополуччя, включаючи відчуття щастя та задоволеності життям.

Виділимо наступні фактори, що впливають на психологічне благополуччя особистості в умовах воєнного стану.

По-перше, психологічне благополуччя людини залежить від життєвої ситуації, в якій вона перебуває, і способу, яким вона сприймає та оцінює цю ситуацію. Позитивне усвідомлення ситуації, в якій людина опинилася, сприяє підвищенню рівня психологічного благополуччя, тоді як поляризовані оцінки (негативні або позитивні) ускладнюють прийняття обставин, які людина не може змінити

По-друге, психологічне благополуччя також пов'язане з раптовими, неочікуваними змінами, які примусово виникають у житті людини. Тому для забезпечення психологічного благополуччя важливим стає відновлення неперервності життя в різних аспектах, таких як когнітивний, функціональний, соціальний, емоційний та психофізіологічний. Якщо не встановлюються нові зв'язки між минулим, теперішнім і майбутнім, це знижує загальний рівень адаптивності і, отже, психологічне благополуччя.

Крім того, психологічне благополуччя залежить від того, як відбувається структурування майбутнього. Це означає усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків з поточним станом. Оптимістичні прогнози можуть свідчити як про достатній рівень психологічного благополуччя, так і про наявність ефективних

психологічних механізмів захисту, які утруднюють усвідомлення і прийняття ситуації в даний момент [22].

Цивільне населення, яке включає жінок, дітей, людей похилого віку та непризованих чоловіків, є особливо уразливою категорією, що знаходиться в найбільшій зоні ризику.

Жінки є однією з найбільш вразливих груп населення, які страждають під час воєнних дій. Вони не лише постраждали від самого збройного конфлікту, але також стикаються з насильством, яке в першу чергу є гендерно обумовленим. Під час збройного конфлікту таке насильство набуває нових особливих рис. Воно спрямоване проти жінок через їхню стать, або ж може зачіпати жінок нерівномірно [7].

Члени сімей постраждалих або військовослужбовців можуть також страждати від вторинної травматизації. Цей стан виникає, коли людина спостерігає, чує або читає про страждання інших, хоча сама безпосередньо не зазнає травми або не перебуває в центрі травмуючої ситуації. Вторинна травматизація також називається вторинним травматичним стресом, співчуттєвою втомою або втомою від співчуття [1].

Воєнний стан має серйозний вплив на психологічне благополуччя українських жінок, як на тих, хто прямо знаходиться у зоні конфлікту, так і на тих, хто проживає в прифронтових та інших постраждалих регіонах.

Важливо зазначити, що кожна жінка є унікальною і може по-різному реагувати. Деякі жінки можуть проявляти високу стійкість і адаптивність, у той час як інші можуть відчувати більш серйозні психологічні наслідки.

Після короткочасного зниження або підйому відчуття благополуччя, задоволеність повертається до початкового рівня. Однак, при позитивних подіях цей процес відбувається значно швидше.

Також було виявлено, що важливою є здатність знайти позитивний смисл у події. Дослідження релігійних людей показали, що вони краще сприймають позитивний сенс у подіях, що сприяє більшому щастю та легшому подоланню кризових ситуацій [45]. В складних ситуаціях вони менше схильні

до депресії, зловживання наркотиками та алкоголем, рідше мають суїцидальні нахилності, фізично здоровіші і живуть довше[46].

Додатково було встановлено, що безкорислива допомога іншим знижує реакцію на стрес і покращує здоров'я. Дослідження показали, що у критичних ситуаціях фокусування на наданні допомоги іншим збільшує шанси на виживання. Тому для досягнення психологічного благополуччя важливо не лише отримувати підтримку, але й самому надавати її [51].

Таким чином, українці з різним рівнем благополуччя у контексті війни виявляють значні відмінності у своїх ціннісно-мотиваційних орієнтаціях, що впливають на їх суб'єктивне психологічне благополуччя та щастя. Не лише зовнішні обставини та фактори середовища, такі як війна в Україні, мають вплив на задоволеність людей життям, але й їх власні цінності та мотивація, які пов'язані зі сприйняттям суб'єктивного благополуччя.

1.3 Особливості дослідження феномену інтенціональності у сучасній психології

Сучасна дослідницька увага все більше звертається до проблеми особистісного інтенціоналізму як потенційного пояснення прихованих механізмів мотивації особистості. В філософії термін "інтенціональність" пов'язується з властивістю свідомості бути спрямованою на об'єкти або явища [14]. Це означає, що свідомість має намір або спрямовується на певний об'єкт або стан речей. Філософія інтенціональності досліджує, як свідомість відноситься до зовнішнього світу і внутрішніх станів.

У психології поняття інтенціональності також вказує на спрямованість свідомості на об'єкти або явища, але його розуміння і застосування зосереджені на вивченні психологічних процесів та механізмів спрямованості уваги, сприйняття та мислення [14]. В контексті психології, інтенціональність досліджується в рамках когнітивних процесів та психологічних явищ, таких як усвідомлення, намір, сприйняття, цілі та розуміння.

Ще одна різниця полягає в підходах до вивчення інтенціональності. У філософії інтенціональність розглядається з більш філософського та концептуального погляду, звертаючи увагу на сутність та природу свідомості. У психології інтенціональність вивчається шляхом експериментів, спостережень та аналізу психологічних даних, зокрема за допомогою когнітивних та експериментальних методів.

Таким чином, основна різниця між поняттям інтенціональності в філософії і психології полягає в контексті дослідження. Філософія інтенціональності займається загальними філософськими питаннями про свідомість і відношення до світу, тоді як психологія інтенціональності концентрується на психологічних процесах і механізмах, які лежать в основі спрямованості свідомості та психічних актів на певні об'єкти і цілі. Психологія вивчає конкретні аспекти інтенціональності, такі як увага, намір, ментальна репрезентація та сприйняття, і досліджує, як ці процеси формуються, розвиваються та впливають на наше сприйняття світу та поведінку. Виділяють психічні та фізичні явища інтенціональності. Внутрішнє сприйняття виступає як джерело психічних явищ. Інтенціональність властива виключно психічним феноменам, і нічого в зовнішньому світі не виявляє подібного. Психічні явища представляють собою ті явища, що в собі містять інтенціональні об'єкти. Сам інтенціональний об'єкт є своєрідною ментальною ідеєю, психічним образом предмета відображення [30].

Вивчення інтенціональності в психології має довгу історію, яка розпочалася з розвитку психологічних теорій у кінці XIX - на початку XX століття. Філософ Франц Brentano був одним з перших, хто впровадив поняття інтенціональності в психологію. У його праці [30] він визначив інтенціональність як властивість свідомості бути спрямованою на щось зовнішнє.

Едмунд Гуссерль розвинув поняття інтенціональності у своїй феноменологічній філософії. Він розглядав свідомість як спрямовану на

об'єкти у своїх працях, зокрема "Лекціях з феноменології свідомості". Його підхід вплинув на подальший розвиток психології та вивчення свідомості.

В рамках гештальт-психології було приділено велику увагу сприйняттю і спрямованості уваги. Поняття "фігура-фон" ідеально відображало ідею інтенціональності, вказуючи на те, що сприйняття орієнтоване на певні об'єкти або фігури в контексті.

З розвитком експериментального підходу до психології вивчення інтенціональності стало можливим за допомогою різних методів досліджувати спрямованість уваги та намір досягнення певних цілей. Експерименти з увагою, сприйняттям та когнітивними процесами виявили, як увага може бути спрямована на об'єкти або подразники залежно від наміру та мети особи.

У когнітивній психології інтенціональність стала ключовим поняттям в дослідженнях когнітивних процесів, таких як мислення, мова, пам'ять та прийняття рішень. Дослідження концепції "цілісного представлення" та розуміння, як ментальні стани спрямовані на об'єкти, внесли вагомий внесок у розвиток вивчення інтенціональності в рамках когнітивної психології.

У радянському просторі поняття інтенції як спрямованості ввів С. Л. Рубінштейн, пов'язуючи його з реальними та конкретними предметами, які допомагають зняти напруження від незадоволеної потреби [13]. Спрямованість на конкретний предмет виникає залежно від потреб та інтересів людини, які вона відчуває або усвідомлює. Відсутність предмету може призводити до напруги, яка є неприємною і турбуючою для людини. Щоб звільнитися від цієї напруги, виникає бажання досягти конкретної мети, на яку спрямована особистість. Спрямованість завжди визначається конкретним об'єктом, оскільки в людини завжди існує напрям, на який вона спрямована, що призводить до напруги. Тобто, спрямованість має два ключових аспекти: орієнтація в просторі на певний предмет і напруга, що виявляється у динамічних тенденціях. С. Л. Рубінштейн ідентифікує три типи спрямованості особистості: на себе, на інших людей, на діяльність [21]. Він відзначає значущу

роль потреби і мотивації як основних стимулів, що направляють спрямованість людини.

В цій концепції спрямованість може виникати як внаслідок внутрішніх поштовхів організму, так і від впливу зовнішніх, суспільно значущих завдань. Усвідомлені потреби становлять основу мотивації людини, яка спонукає її до діяльності, і вони формують спрямованість особистості [26].

Також, зачіпаючи тему розвиненості концепції спрямованості у радянському науковому просторі, розглянемо розуміння спрямованості Львом Виготським. Спрямованість тісно пов'язана з його ширшою концепцією культурно-історичної психології [20]. В рамках цієї концепції поняття спрямованості стосується навмисного і цілеспрямованого характеру когнітивного розвитку, особливо під впливом соціокультурних чинників. Він підкреслює навмисний і цілеспрямований характер когнітивного розвитку, сформований культурними інструментами, соціальними взаємодіями та конкретним культурно-історичним контекстом, в якому перебувають індивіди. Спрямованість передбачає активне досягнення когнітивних цілей за підтримки культурних ресурсів і соціальних взаємодій.

У сучасній психології вивчення інтенціональності включає в себе різні дослідження у сферах когнітивної науки, психології сприйняття, соціальної психології та інших областей. Розуміння того, як ми спрямовуємо свою увагу, вибираємо цілі та мотивовані дії, є важливим для розуміння людської поведінки та психологічного функціонування.

Іntenціональність, згідно з Р. Меєм, це «фундаментальна структура, що надає переживанням людини смислу і надає їй змогу приймати рішення стосовно майбутнього» [27].

Отже, історія вивчення інтенціональності в психології свідчить про її поступовий розвиток, від філософських пошуків до експериментальних досліджень та когнітивних підходів. Цей напрямок дослідження інтенціональності продовжує розширюватися і розвиватися, вносячи важливий внесок у розуміння природи свідомості та психі

Інтенціональність в психології означає, що свідомість має намір спрямуватися на щось конкретне. Інтенціональність і смислово-мотиваційна інтенція є двома концепціями, які мають певне спільне значення.

Смислово-мотиваційна інтенція відноситься до спрямованості дій людини на досягнення певних цілей або задоволення потреб. Це означає, що ви маєте внутрішній намір або бажання щось зробити або досягти певних результатів. Наприклад, якщо ви вирішили піти в спортзал, ваша смислово-мотиваційна інтенція полягає у досягненні фізичної форми або поліпшенні здоров'я.

Отже, спільне між інтенціональністю та смислово-мотиваційною інтенцією полягає в тому, що обидві концепції вказують на спрямованість свідомості або дій на певний об'єкт або мету. Вони відображають внутрішній намір або бажання людини зосередитися на чомусь конкретному та досягнути певних результатів.

Останні дослідження, що розглядають проблему мотивації особистості, вказують на тісний зв'язок поняття інтенції з мотивацією. Наприклад, іспанський дослідник П. Каррера досліджував феномен наміру у контексті майбутніх перспектив [32], англійські дослідники М. Коннер, Г. Годін, П. Норман та П. Ширан описали аспекти інтенціональності поведінки [34]. У роботах американського дослідника П. Р. Сакетта [58], німецьких дослідників Т. Гошке та М. Вальцера [66] розглядається поняття наміру в контексті волі особистості.

Зараз теоретичне дослідження мотиваційної сфери особистості відрізняється значною різноманітністю та неоднорідністю [19].

Українська психологічна традиція розуміння поняття інтенції базується на роботах С. Д. Максименка, який віддавав важливість сфері намірів в особистості. Українські психологи продовжують дослідження, розвиваючи ці концепції. Г. К. Радчук говорив про інтенційне поле потенційних смислів у контексті пошуку сенсу в діяльності особистості. У своїй монографії "Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика" [15], С. Б. Кузікова

досліджувала інтенцію саморозвитку. В. В. Клименко вбачав функцію інтенції у передчутті життя у символах смислу. О. В. Зазимко розділяла саморозвиток та інтенцію самодослідження [15].

Погляди на інтенцію та інтенційність варіювалися: з одного боку, деякі дослідники розмежовували ці поняття та розглядали їх окремо, надаючи їм велику роль у формуванні свідомості та особистості [16]. Однак, з іншого боку, ототожнювали їх і навіть зменшували їх роль у функціонуванні свідомості.

У сучасних дослідженнях мотиваційно-вольової сфери широко розглядаються поняття інтенції та наміру. Існують два підходи до розуміння цих понять. Згідно з першим підходом, інтенція та намір розглядаються як окремі сутності. В цьому контексті, намір відображає готовність особистості до майбутнього саморозвитку і може бути як усвідомленим, так і неусвідомленим [60]. Як єдиний мотиваційний конструкт, інтенцію прирівнювали до усвідомленого наміру вольового акту (Р. А. Гьоллеґт), вольового акту (Р. Р. Сакетт [58], Т. Гошке, М. Вальзер [66]).

Очевидною є різниця між поняттям наміру і поняттям інтенціональності, яка проявляється у різних аспектах поведінки та набуває різних індивідуально-психологічних форм. Ці два поняття поєднують в собі систему взаємопов'язаних потреб, мотивів, установок та інтересів особистості. Намір є формуванням, що переважно передує будь-якому потенційному руху особистості, і його реалізації передує усвідомлення особистісних потреб, мотивів, установок та інтересів [19]. Деякі дослідники також розглядають намір як частину поведінкової активності особистості, яка передує діям, а також як частину мотиваційної сфери особистості [52].

С. Д. Максименко вказує на значення вивчення мотиваційно-сміслової сфери в структурі особистості в цілому. За його словами, в особливих переживаннях формуються нові смислові і ціннісні утворення, а старі перебудовуються, проте це відбувається лише при усвідомленні. У той же час, сфера намірів включає нові смисли і інтенції, які спонукають особистість до саморегуляції [16].

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

В цьому розділі ми систематизували основні підходи до визначення поняття «психологічне благополуччя».

Психологічне благополуччя як цілісне суб'єктивне переживання має велике значення для людини, оскільки пов'язане з базовими людськими цінностями і потребами, а також зі сприйняттям життя як цінного і змістовно наповненого явища, що сприяє досягненню особистісних цілей. Суб'єктивно воно виражається в почутті щастя, задоволеності собою та власним життям.

Психологічне благополуччя демонструє баланс між адаптацією, яка передбачає пристосування до соціальних вимог, та самореалізацією, яка полягає у розкритті особистісного потенціалу і максимально ефективному використанні власних сил, здібностей, навичок та інших ресурсів у власній унікальній ситуації, тобто є і екзистенційним і гуманістичним конструктом.

Варто враховувати, що різні компоненти благополуччя можуть по-різному поєднуватися та мати різну вагомість в залежності від індивідуальних, професійних та інших чинників. Як комплексне явище, психологічне благополуччя динамічно функціонує і виступає як мотиваційний фактор особистості, рівень якого залежить від реалістичності, структурованості та цілісності системи цінностей особистості та її життєвої перспективи. Психологічне благополуччя особистості пов'язане з ціннісно-смысловими орієнтаціями та життєстійкістю особистості. Тому його можна розглядати як психологічну основу особистісної безпеки, яка виконує саморегуляційну функцію збереження цілісності і стабільності особистості як психологічної системи.

Українці з різним рівнем психологічного благополуччя у контексті війни виявляють значні відмінності у своїх ціннісно-мотиваційних орієнтаціях, що впливають на їх суб'єктивне психологічне благополуччя та щастя. Статистичні дані свідчать про те, що фаза психологічної мобілізації у суспільстві, пов'язана з воєнним станом, триває, але може відчуватись нестача ресурсів для подальшої підтримки.

Умови воєнного стану ставлять ряд проблем, які можуть мати коріння у відчутті втрати сенсу життя. Жінки з різними соціальними статусами (військовослужбовці, дружини військових, матері військових, волонтерки, цивільні жінки, матері постраждалих дітей, жінки-переселенки) перебувають у зоні найбільшого ризику, оскільки вони стикаються з вторинною травматизацією, гендерно обумовленим насильством та втомою від співчуття.

Також на основі аналізу робіт вітчизняних та закордонних науковців було виявлено специфіку дослідження феномену інтенціональності.

Психологія вивчає конкретні аспекти інтенціональності, такі як увага, намір, ментальна репрезентація та сприйняття, і досліджує, як ці процеси формуються, розвиваються та впливають на наше сприйняття світу та поведінку. Виділяють психічні та фізичні явища інтенціональності. Внутрішнє сприйняття виступає як джерело психічних явищ. Психічні явища являють собою ті явища, що в собі містять інтенціональні об'єкти - ментальні ідеї, психічні образи предмета відображення.

Іntenціональність стосується навмисного і цілеспрямованого характеру когнітивного розвитку, особливо під впливом соціокультурних чинників, це фундаментальна структура, що надає переживанням людини смислу і надає їй змогу приймати рішення стосовно майбутнього та включає нові смисли і інтенції, які спонукають особистість до саморегуляції.

Свідоме сприйняття та розуміння інтенцій може допомогти уникати недорозумінь, підвищувати емпатію та здатність до співпереживання та адаптації. Дослідження інтенціональності в психології допомагають краще зрозуміти людську поведінку, мотивацію та соціальні взаємодії. Вони також мають практичне значення для різних сфер, таких як освіта, міжособистісні стосунки та розвиток особистості, тощо.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ МОТИВАЦІЙНО-СМИСЛОВОЮ ІНТЕНЦІЄЮ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК СЕРЕДНЬОГО ВІКУ ТА ЇХ ПСИХОЛОГІЧНИМ БЛАГОПОЛУЧЧЯМ

2.1. Характеристика соціально-демографічного опису вибірки дослідження

Представлене психологічне дослідження було розроблене та проведене упродовж червня-вересня 2023 року на онлайн-платформі Google Forms. Дослідження проводилось методом online анкетування шляхом особистих листів. У ньому взяли участь 97 осіб жіночого полу, що мають громадянство України, віком від 28 до 35 років, дані подані у рисунку 2.1.1. Респонденти проживали в різних місцях України до 24.02.22 та наразі мають чотири статуси проживання: не виїжджала з дому, виїжджала та повернулась, перебуває за кордоном, перебуває в іншому місті України, розподіл котрих можна побачити на рисунок 2.1.2.

Рисунок 2.1.1. Розподіл досліджуваних за віком

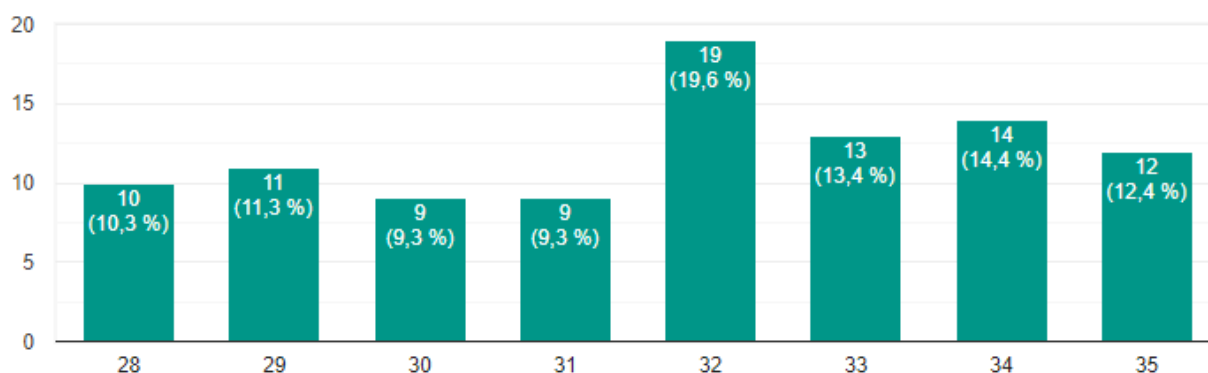
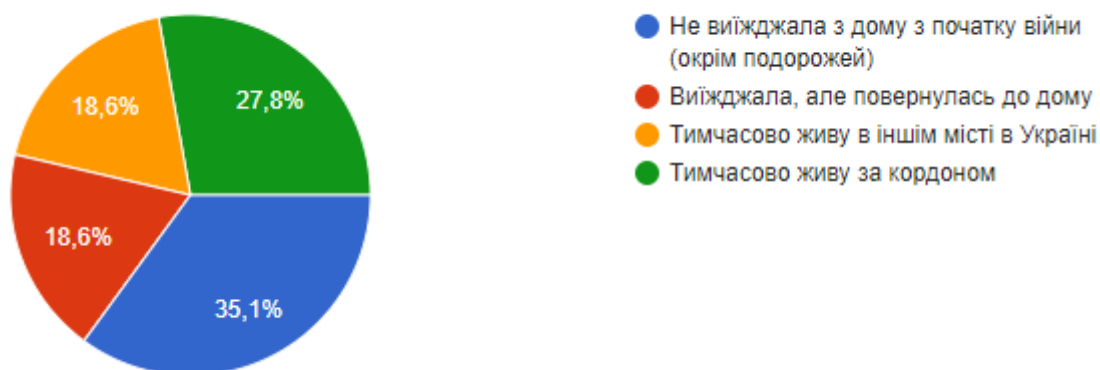

Рисунок 2.1.2. Розподіл досліджуваних за статусом перебування

Для подальшого аналізу виокремимо дві групи поточного перебування: «місцеві» (до цієї групи віднесемо місцевих, тобто тих, хто з початку війни не виїжджали з місць постійного перебування, не покидали домівок, окрім подорожей та тих, хто виїхав, але повернувся до дому) – 54% досліджуваних та «тимчасово переміщені» (до цієї групи включимо внутрішньо переміщених та тих, хто тимчасово перебувають за кордоном) – 46% досліджуваних.

2.2. Характеристика методик та методів дослідження

Для вирішення завдань у цьому дослідженні використовувалися теоретичні та емпіричні методи, а також методи кількісної обробки даних. Зокрема:

- Теоретичні методи включали аналіз вітчизняної та іноземної наукової літератури, а також синтез та узагальнення теоретичних відомостей з обраної теми дослідження.
- Емпіричні методи використовували психодіагностичні методики, такі як тести, інтент та контент аналіз, а також спрямований асоціативний експеримент.
- Для математико-статистичної обробки емпіричних даних застосовували програми Microsoft Excel та IBM SPSS Statistics.

- Методи аналізу даних включали якісний і кількісний аналіз отриманих результатів, а також систематизацію психологічних відомостей за обраною темою дослідження.

У дослідженні було використано чотири психологічні методики: дві для збору матеріалу стосовно показників психологічного благополуччя - методика «Шкали психологічного благополуччя» Х. Ріфф та шкала депресії А. Бека, і дві для збору матеріалу стосовно показників інтенціональності - опитувальник рівня суб'єктивного контролю Дж. Роттера та Опитувальник В.І. Моросанової, Є. М. Коноз «Стиль саморегуляції поведінки». Окрім цих методик була застосована спеціально розроблена авторська анкета, яка містила стандартні питання щодо віку, статі, сімейного стану та інших факторів, до обробки якого було застосовано інтент та контент аналіз в спрямованому асоціативному експерименті де респондентам було запропоновано надати асоціації на поняття "мій дім".

Розглянемо ці методики детальніше.

Карен Ріфф представила концепцію психологічного благополуччя та розробила шкалу (Ryff's Scales of Psychological Well-being) для його вимірювання, яка стала основою для створення методики "Шкала психологічного благополуччя". Ця методика включає такі складові:

1. Самоприйняття - усвідомлення та прийняття своєї особистості, позитивна оцінка себе і власного життя в цілому.
2. Особистісний ріст - прагнення до розвитку, здобуття нових знань, опанування навичок, розвиток власних здібностей.
3. Автономія - здатність протистояти соціальному тиску, незалежність у вираженні власного "Я", здатність до саморегуляції.
4. Компетентність в управлінні середовищем - здатність досягати бажаного, вміння подолати труднощі на шляху досягнення власних цілей.
5. Позитивні та близькі стосунки з іншими.
6. Наявність життєвих цілей - переживання осмисленості власного життя, цінність своїх прагнень та задач.

Ця методика дозволяє не лише оцінити загальний рівень суб'єктивного благополуччя, але й здобути інформацію щодо рівня вираженості окремих його компонентів. У даній роботі використовується варіант методики, який містить 84 запитання і був адаптований М. Лепешинським та перекладений українською мовою С. В. Карскановою [3].

Шкала депресії Бека (Beck's Depression Inventory, BDI) є одним із перших тестів, що вирізняється високою точністю та специфічністю, і був розроблений для використання в клінічній практиці для діагностики та оцінки рівня депресивних розладів. Навіть з урахуванням свого давнього походження, шкала депресії Бека залишається актуальною і широко використовується в психіатричній і психотерапевтичній практиці і сьогодні [10].

При створенні опитувальника автори співвіднесли параметри з клінічними описами депресії, які містяться у відповідній літературі. Цей опитувальник включає 21 категорію симптомів і скарг, кожна з яких складається з 4-5 тверджень, що відображають конкретні прояви і симптоми депресії. Ці твердження ранжовані відповідно до ступеня їхнього внеску в загальний рівень тяжкості депресії.

Опитувальник рівня суб'єктивного контролю (Rotter's Internal-External Locus of Control Scale), спрямований на визначення того, як особа сприймає міру контролю над значущими подіями у своєму житті, іншими словами - рівень особистої відповідальності [18]. Цей опитувальник ґрунтується на відмінності між двома локусами контролю - внутрішнім і зовнішнім, і визначає два типи осіб: інтернали та екстернали.

Інтернальний тип характеризується тим, що особа вважає, що події, які відбуваються з нею, переважно залежать від її власних особистісних якостей, таких як компетентність, цілеспрямованість, рівень здібностей тощо. Такі події розглядаються як закономірні наслідки власних дій.

Екстернальний тип характеризується переконанням, що успіхи і невдачі залежать від зовнішніх факторів, таких як умови оточуючого середовища, дії інших людей, випадкові обставини, удача або невдача тощо.

Опитувальник В.І. Моросанової та Є.М. Коноз «Стиль саморегуляції поведінки» призначений для вивчення різних аспектів саморегуляції особистості. Загальна кількість 46 тверджень утворює єдину шкалу «Загальний рівень саморегуляції» [12].

Опитувальник визначає рівень сформованості індивідуальної системи саморегуляції довільної активності людини. Він включає 6 шкал, що відповідають основним регуляторним процесам, таким як планування, моделювання, програмування, оцінка результатів, а також регуляторно-особистісним властивостям, таким як гнучкість та самостійність. Отже, цей опитувальник дозволяє оцінити загальний рівень саморегуляції у досліджуваних та надає інформацію щодо вираженості окремих аспектів саморегуляції.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Отже, для проведення дослідження були опитані дві категорії респондентів. Планується виконати порівняльний аналіз цих груп: жінок, які залишили свої місця проживання, та тих, хто був внутрішньо переміщений або виїхав за кордон. Це порівняння спрямоване на виявлення різниці в рівні психологічного благополуччя між цими групами, враховуючи їхні стилі самоорганізації та орієнтацію локусу контролю.

Нами було обрано методики, що спрямовані на вимірювання рівня психологічного благополуччя («Шкали психологічного благополуччя» Х. Ріфф), рівня депресії (Шкала депресії Бека), визначення стилів саморегуляції («Стиль саморегуляції поведінки») та рівня суб'єктивного контролю (Опитувальник рівня суб'єктивного контролю) оскільки вони відповідають меті дослідження. Окрім цього ґрунтуються на конструктах, які широко визнані у психологічних дослідженнях, є відомими у науковому середовищі. Ці методики широко застосовуються в психологічних дослідженнях та визначено їхню стандартизацію та надійність. Також, деякі з цих методик взаємодіють між собою та доповнюють аспекти психічного стану, може забезпечити повніше розуміння обраної проблеми.

РОЗДІЛ 3

ЗВ'ЯЗОК ФЕНОМЕНА ІНТЕНЦІОНАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК ІЗ РІЗНИМ СТАТУСОМ ПОТОЧНОГО ПЕРЕБУВАННЯ З ПСИХОЛОГІЧНИМ БЛАГОПОЛУЧЧЯМ

3.1. Соціально-демографічні та психологічні особливості досліджуваних жінок пов'язані із різним статусом перебування (інтенції щодо переміщення), феномен інтенціональності щодо переміщення

В даному підрозділі проаналізуємо які інтенції жінок виявляються у зв'язку з проблемою переміщення в умовах воєнного стану. Усі розрахунки проведено в середовищі програми роботи з базами даних SPSS22.

Розглянемо структуру соціально демографічних особливостей жінок. У таблиці 3.1.1 наведено розподіл жінок в залежності від поточного перебування за їх сімейним станом.

Таблиця 3.1.1 Сімейний стан досліджуваних із різним статусом поточного перебування

Сімейний стан	Поточний статус перебування		
	Місцеві	Тимчасово переміщені	Всього
Вдова	1.9%	2.2%	2.1%
Заміжня	59.6%	37.8%	49.5%
Заміжня, але не проживаємо разом	0.0%	4.4%	2.1%
Розлучена	11.5%	15.6%	13.4%
Самотня, незаміжня	9.6%	28.9%	18.6%
У громадському шлюбі	17.3%	11.1%	14.4%

Визначено статистично значимі розбіжності на рівні $p \leq 0.05$ (критерій Хі-квадрат) між сімейним станом жінок що перебувають вдома та переселеними, а саме, серед тих, хто живуть вдома 59.6% заміжніх, а серед тих, хто виїхав таких тільки 37.8%, в свою чергу серед тих, хто живе наразі не вдома 28,9% незаміжніх жінок і тільки 9,6% серед тих, хто залишився вдома.

Зробимо більш детальний розподіл стосовно сімейного стану досліджуваних із різним статусом поточного перебування в таблиці 3.1.2.

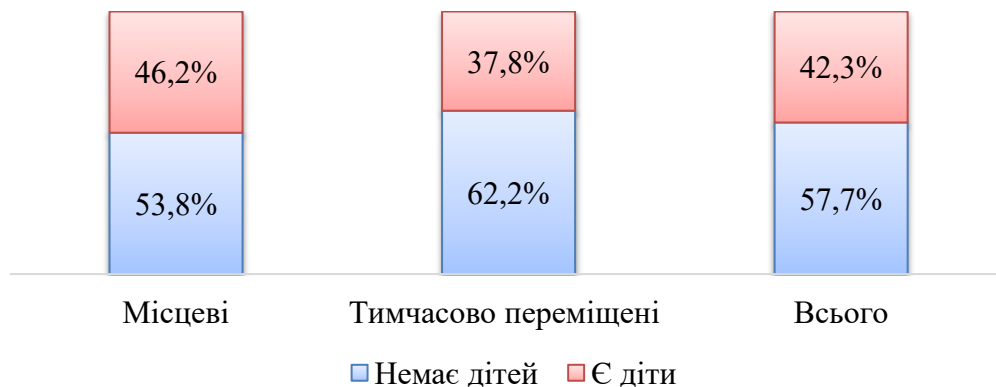
Таблиця 3.1.2 Сімейний стан досліджуваних із різним статусом поточного перебування

Сімейний стан	Поточний статус проживання				Разом
	Повернулися до дому	Місцеві	Внутрішньо переміщені	Тимчасово перебувають за кордоном	
Вдова		2,9%	5,6%		2,1%
Заміжня	77,8%	50,0%	50,0%	29,6%	49,5%
Заміжня, але не проживаємо разом			5,6%	3,7%	2,1%
Розлучена		17,6%	11,1%	18,5%	13,4%
Самотня, незаміжня	5,6%	11,8%	16,7%	37,0%	18,6%
У громадському шлюбі	16,7%	17,6%	11,1%	11,1%	14,4%

Статистично значімо на рівні $p=0.009$ заміжніх жінок серед тих які виїхали та повернулись більше, ніж серед тих, хто живуть за кордоном.

Тобто рішення жити вдома, якщо є така можливість, або виїхати залежить від сімейного стану жінок, заміжні жінки, хоч і виїхали спочатку, потім вернулись. Можна зробити припущення що інтенція до близьких стосунків із чоловіком, переважає над інтенцією до безпеки.

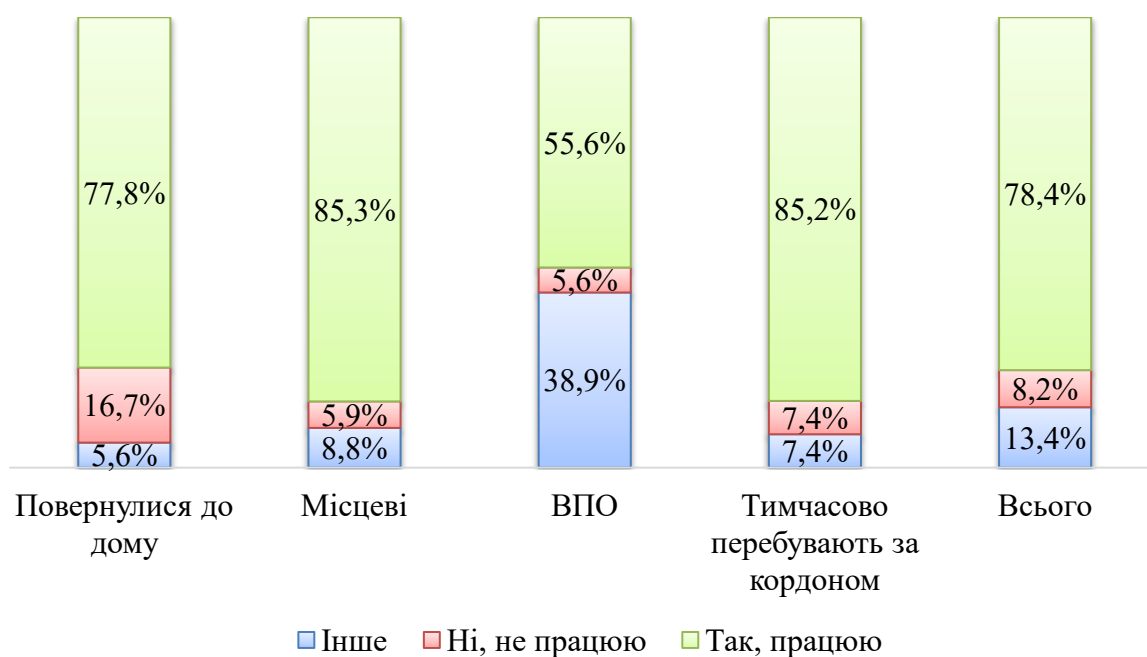
Далі розглянемо на рисунку 3.1.1 наявність дітей у жінок які виїхали з дому чи навпаки, залишаються вдома.

Діаграма 3.1.1 Наявність дітей у жінок що живуть вдома та у тих, хто виїхав

Статистично значущих розбіжностей не визначено у зв'язку з наявністю дітей. Наявність дітей не є впливовим фактором на вибір виїжджати чи залишатися.

На рисунку 3.1.2 розглянемо розподіл працевлаштування жінок в залежності від поточного статусу проживання.

Діаграма 3.1.2 Працевлаштування жінок в залежності від поточного статусу проживання

Статистично значимо менше жінок, які не мають роботи серед тих, хто виїхали в інші міста України порівняно з іншими трьома групами, при цьому саме ця група опитуваних надала більше всього відповідей «Інше». Можна припустити, що жінки, котрі були внутрішньо переміщенні більше ніж усі інші групи стикаються з невизначеністю на новому місці і мають складності з власним визначенням стосовно роботи.

Далі розглянемо в таблиці 3.1.3 більш детально усвідомлені причини які сприяли рішенню переїжджати, феномен інтенціональності, щодо переїзду.

Таблиця 3.1.3 Усвідомлені причини, які сприяли рішенню переїжджати (інтенції, пов'язана з переїздом)

	Поточний статус проживання
--	----------------------------

Причини з яких виїхали	Повернулися до дому	Внутрішньо переміщені	Тимчасово перебувають за кордоном	Всього
Була вимушена, із-за втрати домівки	0.0%	5.6%	3.7%	3.2%
На виїзді наполягали члени сім'ї	38.9%	16.7%	11.1%	20.6%
Сама вирішила їхати заради безпеки своєї або членів сім'ї	55.6%	44.4%	66.7%	57.1%
Інше	0.0%	27.8%	14.8%	14.3%
Без відповіді	5.6%	5.6%	3.7%	4.8%

Статистично значимо (на рівні $p \leq 0.05$) більше серед жінок, які повернулися до дому, ніж серед інших категорій тих, хто виїхали тому що наполягали рідні. Маємо припущення, що ці жінки були інтенціоновані потребою у приналежності до близьких чи родини, на що вони і спиралися і в виборі спочатку виїхати під тиском родини, а потім повернутися до родини. Іntenції в сфері прив'язаності переважають над інтенціями до безпеки.

Більше всього (66,7%) жінок, що самостійно приймали рішення про виїзд наразі тимчасово живуть за кордоном.

Далі розглянемо усвідомлені причини з яких жінки бажають повернутися додому, тобто феномен інтенціональності щодо повернення додому. Данні представлені у таблиці 3.1.4 є оригінальними відповідями на відкрите питання.

Таблиця 3.1.4 Усвідомлені причини з яких жінки бажають повернутися додому (інтенції щодо повернення додому)

Бо дім є дім
Бо для чого я тоді тут, якщо не хочу додому
Бо не можу і не хочу розривати стосунки з рідними, які залишилися

Бо ненавиджу закордон, так зарплата це добре. Але жити в країні де ти можеш бути тільки путцфрау неможливо. Я ніколи не хотіла іммігрувати, і не можу змиритись з тим, що я мушу знаходитись тут
Дім там
Люблю Україну, міста і людей, ментальність, у інших країнах ти нікому не потрібен, дома усі друзі та родина, ніколи не хотіла жити закордоном
На Донбасс врят ли, в Харьков очень хотелось бы
Поки що не планую, але це можливо, бо в Зп є квартира
Сумую за домом, старшими дітьми
Сумую за рідними і друзями.
Там моя домівка, все зручно, і то місто, а зараз живемо у селі
У рідному місті залишилися рідні та власна домівка
Хочу жити в Україні

Судячи з відповідей усвідомлені причини до повернення у жінок що виїхали з дому за час воєнного стану – це близькі стосунки, котрі були порушені переїздом, також це прив'язка до місця, майна та культури, де вони жили. Бажання повернутися підтримано інтенцією до близьких стосунків, власного майна та звичного способу життя.

Далі розглянемо у таблиці 3.1.5 усвідомлені причини з яких жінки не бажають повернутися додому, зібрані таким же чином прямих питань.

Таблиця 3.1.5 Причини з яких жінки не бажають вертатися (інтенції щодо не повернення додому)

Безпека
Бо відчуваю тут більше поживних речовин для свого розвитку, ніж в Запоріжжі
Бо дім зруйнований і він занадто близько до кордону. Не хочеться будувати знову нове, де може повернутися війна
Бо життя в безпеці краще для мене і моїх дітей.
Бо і не збиралася повертатися в безробіття і планувала лишатися жити за кордоном
бо не вважаю що буде безпечно та спокійно навіть після офіційного закінчення війни
Буду жити в тому місці, де буду працювати
Вже не хочу вертатист на роботу, чоловік знайшов хорошу роботу тут, найближчі 4 роки навчання, повертатись планую тільки в гості
Будую своє життя в більш економічно розвиненій, безпечній країні.
Влаштує місто, в якому проживаю зараз

Знайшла роботу за кордоном, маю нові відносини в чоловіком-іноземцем, дитина тут пішла до школи (в Україні не ходила)
Моє місто мале і безперспективне
Моє право на безпеку, якість життя
Не відчуваю стабільності і безпеки в Україні
Не планую, бо Нажаль не бачу перспектив в Україні для мене і моїх дітей.
Не хочеться кожну ніч слухати вибухи
Не хочу жити в Україні
ні. Львів сподобався
Окуповане місто
Підійшов рівень життя в цій країні, можливості, та також за час перебування тут моя дитина знайшла тут своє соціальне коло, звикла до нової системи освіти. Вдалося облаштувати тут своє життя. Якщо повернутися - це знову необхідно буде починати своє життя практично "з нуля" в Україні, адаптуватися, а це далось занадто тяжко, щоб проходити цей шлях знову.
Проскакують думки не повертатися, коли чуєш корупційні скандали, коли бачиш, що влада робить все щоб обібрати народ, коли не піклуються про людей старшого віку і вони бомжують, коли розумієш, що тут в тебе вже накопичується пенсія, а в рідній країні, в тебе за 11 років стажу стажу і немає, бо тебе ніхто не оформлював офіційно
Розруйнована домівка
Тому що заробіток за кордоном мене влаштовує. Подобається розклад да і в принципі праця. В мене що в Україні не було друзів, що тут тож особо я не програю. А ось рідні залишилися, за ними сумую і допомагаю
Тому що тут кращій рівень життя
Ще не вирішила. Залежить від того, які будуть можливості в Україні.
Ще небезпека, втома від постійних адаптацій

Як ми бачимо з відповідей усвідомлені причини це сумніви у питаннях безпеки на різних рівнях, це неможливість повернутися в випадках втрати домівки чи це те що люди вже відбудували своє життя на новому місці та пустили там коріння. Ми можемо припустити, що в цьому випадку превалюють інтенції до розбудови життя на новому місці та прагнення до безпеки фізичної та економічної.

Для вивчення змісту інтенції, щодо власного дому, представленість у свідомості образу власного дому було застосовано метод спрямованих асоціацій. Для цього в образ дому був закладений сенс реалізованої інтенції, що опосередкує направленість, куди прагнуть люди.

Для визначення всіх трьох складових образу, його когнітивної, афективної та праксеологічної складової, було отримано асоціації іменники, прикметники та дієслова до поняття «Мій дім». Обробка була здійснена за допомогою контент аналізу та інтент аналізу. Наведемо результати нижче.

Можемо розглянути у таблиці 3.1.6 основні семантичні ядра асоціацій-дієслів.

Таблиця 3.1.6 Практиологічний компонент образу дому у жінок із різним поточним статусом перебування (семантичні ядра асоціацій-дієслів до поняття «Мій дім»)

Не виїжджала з дому з початку воєних дій (окрім подорожей) (n=101)			Виїжджала, але повернулась до дому (n=53)		
захищає	19	18.8%	Заспокоює	8	15.1%
Заспокоює	8	7.9%	Оберігає	7	13.2%
зігріває	8	7.9%	Зігріває	5	9.4%
оберігає	7	6.9%	Захищає	4	7.5%
допомагає	3	3.0%	Розслабляє	4	7.5%
надихає	3	3.0%	Живе	3	5.7%
обіймає	3	3.0%	Існує для мене	2	3.8%
відновлює	2	2.0%			
вселяє надію	2	2.0%			
Даєт мне ощущение спокойствия	2	2.0%			
Дає опору	2	2.0%			
дарує безпеку	2	2.0%			
Зберігає	2	2.0%			
охолоджує	2	2.0%			
підтримує	2	2.0%			

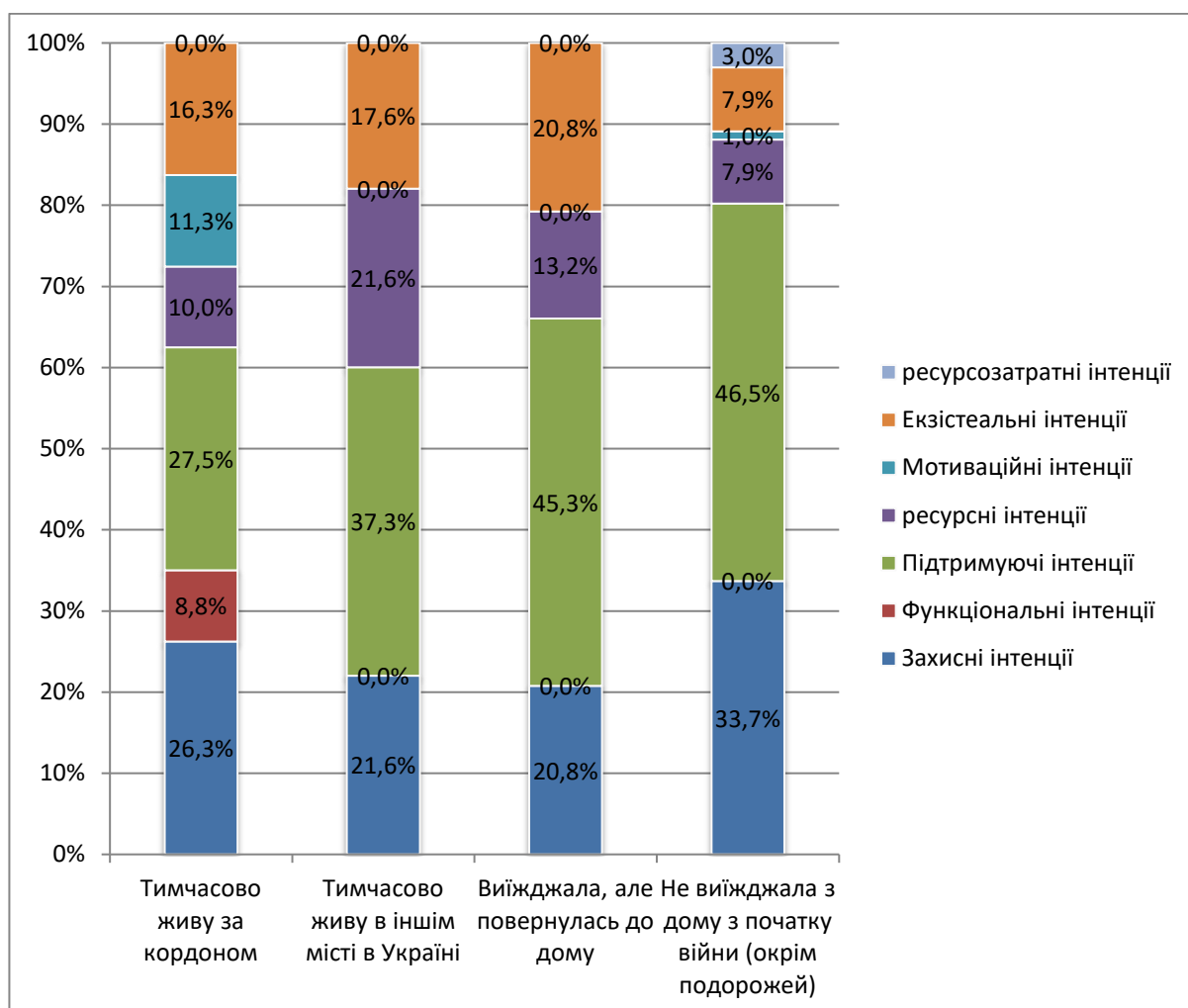
приймає	2	2.0%			
створює	2	2.0%			
Тимчасово живу за кордоном (n=80)			Тимчасово живу в іншому місті в Україні (n=51)		
Захищає	11	13.8%	Заспокоює	6	11.8%
Надихає	6	7.5%	захищає	6	11.8%
зігріває	4	5.0%	гріє	2	3.9%
оберігає	4	5.0%	змінюється	2	3.9%
заспокоює	3	3.8%	зцілює	2	3.9%
наповнює	3	3.8%	оберігає	2	3.9%
Чекає	3	3.8%	підтримує	2	3.9%
Відновлює	2	2.5%	Радіє	2	3.9%
відпочиває	2	2.5%			
Допомагає	2	2.5%			
Існує	2	2.5%			
Обіймає	2	2.5%			
підтримує	2	2.5%			
світить	2	2.5%			
Стоїть	2	2.5%			
ховає	2	2.5%			

В семантичному ядрі поняття «мій дім» у жінок, які не покидали місце проживання превалюють дієслова «захищає», «заспокоює», «зігріває», «оберігає». Для жінок, що виїхали, але потім повернулись цими дієсловами є «заспокоює», «оберігає» та «зігріває». Жінки, що були внутрішньо переміщені скоріш зазначають в семантичному ядрі цього поняття слова «заспокоює» та «захищає». У тих, хто виїхав та наразі залишається закордоном в семантичне ядро становлять «захищає» та «надихає».

Розглянемо на рисунку 3.1.3 більш детально інтенції, що були закладені у ці дієслова, залучаючи інтеннт-аналіз та групуючи їх по сенсу. Так, бачимо, що у всіх категоріях жінки орієнтовані, кажучи про дім, на підтримуючі та захисні інтенції. В сприйнятті дому відбиваються їх прагнення до підтримки та захисту. При цьому ті жінки, що не виїжджали з дому мають найбільший відсоток як захисних інтенцій, так і підтримуючих

інтенцій у порівнянні з іншими. Ми вважаємо, що це має витoki в загострені потреби в безпеці та підтримки. Також лише цій групі притаманні ресурсозатратні інтенції, котрі частіше за все пов'язані з відбудовою чи ремонтом майна. З іншого боку мотиваційні інтенції найбільш виражені у тих жінок, що тимчасово живуть за кордоном, та перевищують цей показник більш ніж у 10 разів групу жінок, що залишилися вдома. Припускаємо, що це є проявом бажання облаштуватися на новому місці та адаптуватися до еміграції. Окрім цього лише їм притаманні функціональні інтенції, котрі можуть бути наслідком фрустрованості налагодження біту та сфокусованості на матеріальних проявах поняття. Можливо це обумовлено пристосуванням до нового ладу буття та культури.

Рисунок 3.1.3 Праксеологічний компонент образу дому у жінок із різним поточним статусом перебування (інтент-аналіз асоціацій-дієслів до поняття «Мій дім»)

Далі у таблиці 3.1.7 розглянемо семантичні ядра асоціацій-іменників до поняття «Мій дім». Можна виділити основні іменники для кожною з категорій: для тих, хто не виїздив з дому це «безпека», «затишок», «комфорт», «родина», «сім'я»; для тих жінок, що повернулись це «комфорт» та «безпека»; для тих, що живуть у зв'язку з ситуацією закордоном – «безпека», «затишок», «я» та «спокій»; для тих, що були переміщені всередині країни – «спокій» та «сім'я».

Таблиця 3.1.7 Когнітивний компонент образу дому у жінок із різним поточним статусом перебування

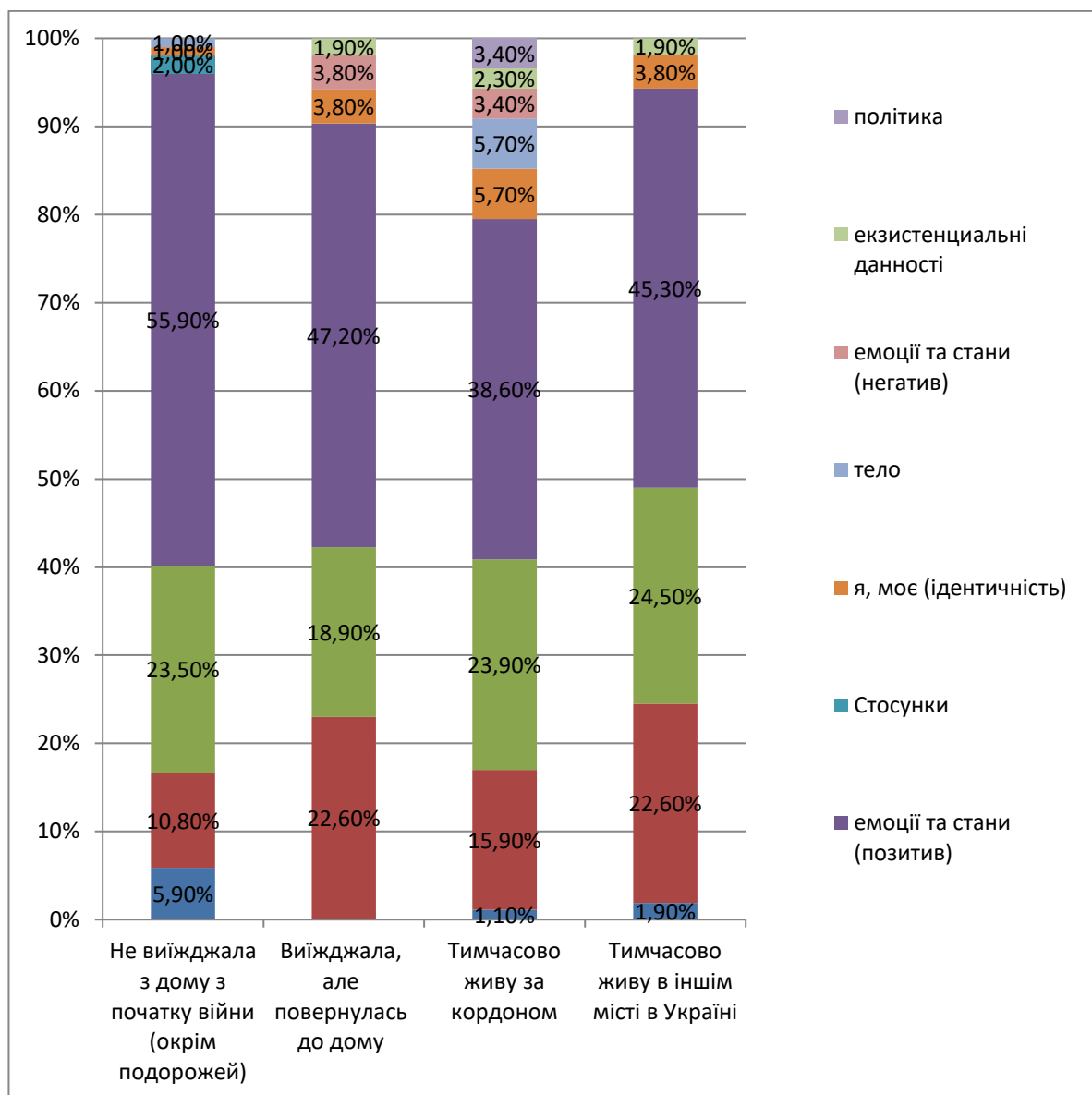
Не виїжджала з дому з початку воєнних дій (окрім подорожей)			Виїжджала, але повернулась до дому		
Безпека	11	10,8%	комфорт	6	11,3%
затишок	9	8,8%	Безпека	5	9,4%

комфорт	7	6,9%	Родина	2	3,8%
родина	5	4,9%	Затишок	2	3,8%
Сім'я	5	4,9%	Захист	2	3,8%
спокій	5	4,9%	спокій	2	3,8%
тепло	4	3,9%	Фортеця	2	3,8%
Любов	4	3,9%	чоловік	2	3,8%
захист	3	2,9%			
стабільність	3	2,9%			
чоловік	2	2,0%			
щастя	2	2,0%			
Уют	2	2,0%			
люди	2	2,0%			
кіт	2	2,0%			
Діти	2	2,0%			
Тимчасово живу за кордоном			Тимчасово живу в іншій місті в Україні		
Безпека	9	10,2%	спокій	6	11,3%
затишок	7	8,0%	Сім'я	4	7,5%
Я	5	5,7%	впевненість	3	5,7%
Спокій	4	4,5%	затишок	3	5,7%
друзі	3	3,4%	комфорт	2	3,8%

Мій дім	3	3,4%		
сердце	3	3,4%		
Сім'я	3	3,4%		
тепло	3	3,4%		
Фортеця	3	3,4%		
чоловік	3	3,4%		
рідні	2	2,3%		
Родина	2	2,3%		
корупцію	2	2,3%		
Любов	2	2,3%		

Розглянемо у рисунку 3.1.4 інтент аналіз асоціацій-іменників до поняття «Мій дім». Для цього ми розділили слова по групам виходячи з їх формального значення і можемо побачити детальніше як виглядає структура поняття «Мій дім» для кожної з груп опитуваних.

Рисунок 3.1.4 Когнітивний компонент образу дому у жінок із різним поточним статусом перебування

Можна сказати що самими значущими сенсами для усіх груп є позитивні психоемоційні стани, родина та фізична територія чи матеріальні об'єкти, що входять до цього поняття. Цікаво зазначити, що у порівнянні з іншими групами ті жінки, що не виїжджали з дому мають найбільший відсоток значення місцевості в понятті «Мій дім», вірогідно це має вплив на те, що вони залишаються вдома. Також важливо зазначити, що зв'язок між самоідентифікацією і домом найбільший у тих жінок, що поїхали закордон. Також для них є великий відсоток категорії «тіло», що наводить на думку, про стримані у тілі емоції та невідгорьований процес. Також лише для цієї групи є когнітивний компонент політики у понятті дому.

Далі приділимо увагу до семантичних ядер асоціацій-прикметників до поняття «Мій дім», що наведені у таблиці 3.1.8. Саме прикметники надають нам можливість сформулювати уявлення про ставлення до поняття.

Таблиця 3.1.8 Афективний компонент образу дому у жінок із різним поточним статусом перебування

Не виїжджала з дому з початку війни (окрім подорожей) (n=)			Виїжджала, але повернулася до дому (n=)		
теплий	13	12,7%	затишний	9	17,0%
Затишний	11	10,8%	теплий	9	17,0%
рідний	9	8,8%	рідний	7	13,2%
безпечний	7	6,9%	Світлий	4	7,5%
комфортний	7	6,9%	гарний	3	5,7%
світлий	3	2,9%	спокійний	3	5,7%
тихий	2	2,0%	Просторий	2	3,8%
Спокійний	2	2,0%			
мій	2	2,0%			
красивий	2	2,0%			
Зручний	2	2,0%			
гарний	2	2,0%			
Тимчасово живу за кордоном (n=)			Тимчасово живу в іншому місті в Україні (n=)		
безпечний	10	12,0%	затишний	6	11,3%
теплий	8	9,6%	Рідний	6	11,3%
затишний	7	8,4%	теплий	6	11,3%
мій	4	4,8%	мій	4	7,5%
світлий	3	3,6%	Комфортний	3	5,7%
привітний	3	3,6%	уютний	2	3,8%
красивий	2	2,4%	зручний	2	3,8%
люблячий	2	2,4%	захищений	2	3,8%
Гарний	2	2,4%	безпечний	2	3,8%

приймаючий	2	2,4%		
просторий	2	2,4%		
спокійний	2	2,4%		
чистий	2	2,4%		
яскравий	2	2,4%		

Виділяємо основні семантичні ядра: для тих, хто не покидав свій дім це «теплий», «затишний», «рідний», «безпечний» та «комфортний». Дуже схожі семантичні ядра сформувались і для тих, хто виїжджав, але повернувся назад – «затишний», «теплий», «рідний», та для тих, хто тимчасово живе в іншому місці України – «затишний», «рідний», «теплий». Для тих же, хто виїхав за кордон на перше місце виходить семантичне ядро «безпечний», що є відмінним від інших груп.

3.2 Особливості психологічного благополуччя жінок середнього віку із різним статусом поточного перебування

Поняття "психологічне благополуччя", на відміну від психічного здоров'я, охоплює суб'єктивне відчуття людиною цілісності та усвідомлення свого існування. Цей термін належить до концепцій екзистенційно-гуманістичної психології. Відповідно до цієї перспективи, психологічне благополуччя концептуалізується як цілісна самореалізація особистості в унікальних умовах та обставинах її життя. Воно передбачає досягнення "творчого синтезу", який гармонізує задоволення вимог соціального середовища з розвитком власної неповторної індивідуальності. Цей підхід розглядає психологічне благополуччя як реалізацію потенціалу людини в контексті її життєвих обставин, підкреслюючи динамічну взаємодію між суспільними очікуваннями та розкриттям її унікального "Я".

Далі розглянемо особливості благополуччя тимчасово переміщених та місцевих жінок, данні представлені у таблиці 3.2.1. Як ми бачимо, є деякі відмінності. Так позитивні стосунки є більш вагомими для місцевих жінок, у порівнянні з жінками, що були тимчасово переміщеними. Тобто у місцевих

жінок більше важливості є у вибудовуванні стосунків і також ця потреба в них більше задоволена, у той час коли для переміщених осіб менше є можливостей до цього. Стосовно рівня автономії спостерігаємо незначущі розбіжності по групах, що означає що усі жінки приблизно однаково сприймають себе самостійними та спроможними до регуляції поведінки та прийняття рішень. Задоволеність управлінням середовища на високому рівні маловиражена в обох групах, але місцеві жінки мають приблизно у 3 рази більше високого рівня управління середовищем, що може казати нам о більший владі та компетенції в управлінні середовищем для тих жінок, що залишилися вдома.

Таблиця 3.2.1 Рівні психологічного благополуччя українських жінок середнього віку, в залежності від поточного статусу перебування (за методикою К.Ріфф)

	Місцеві			Тимчасово переміщені		
	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень
Позитивні стосунки	21.2%	63.5%	15.4%	15.6%	77.8%	6.7%
Автономія	11.5%	53.8%	34.6%	17.8%	46.7%	35.6%
Управління середовищем	26.9%	65.4%	7.7%	26.7%	71.1%	2.2%
Особистісне зростання	5.8%	51.9%	42.3%	15.6%	51.1%	33.3%
Цілі в житті	19.2%	67.3%	13.5%	20.0%	71.1%	8.9%
Самосприйняття	17.3%	65.4%	17.3%	22.2%	68.9%	8.9%
Психологічне благополуччя	13.5%	67.3%	19.2%	17.8%	64.4%	17.8%

За параметром «цілі в житті» майже немає розбіжностей, що може казати про те, що жінки приблизно однаково розподіляються по рівням в обох групах. Також шкала самосприйняття має розбіжності показника на високому рівні, що може бути проявом процесу самоідентифікації та адаптації для тих жінок, що були переміщені.

Статистично значущих розбіжностей було визначено тільки для шкали «Особистісне зростання». Значимо більше жінок з низьким рівнем особистісного зростання серед тих, хто живе не вдома. Розглянемо ці розбіжності детальніше на рисунку 3.2.1

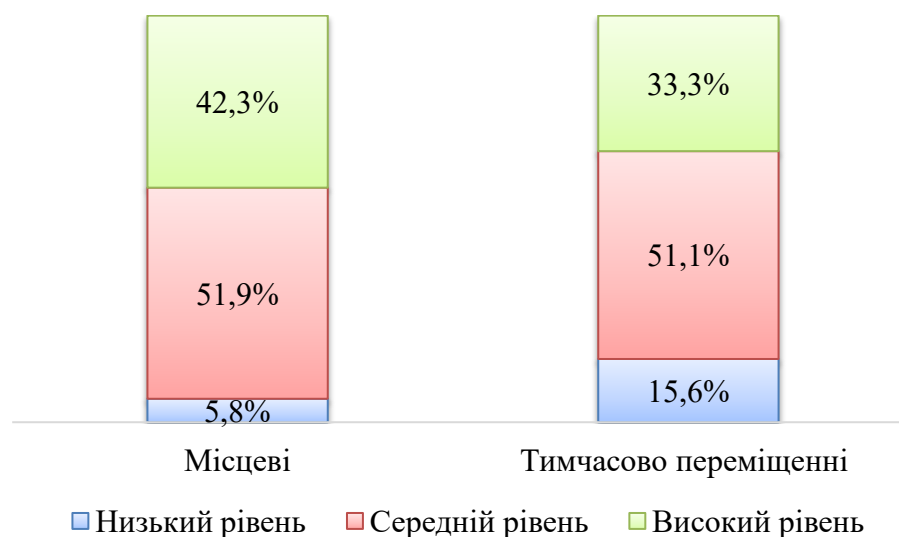

Рисунок 3.2.1 Структура рівнів психологічного благополуччя (Особистісного зростання) українських жінок

Помічені нами розбіжності можуть бути маркерами того, що жінки, котрі були переміщені в меншій ступені мають можливість сприймати себе наразі як особистості, котрі зростають, самореалізуються. Це може бути обґрунтовано адаптацією до іншої середовища та культури і обмеженістю внутрішнього ресурсу на це.

Також у роботі було розглянуті рівні визначення депресії у українських жінок, як прояв поведінкової моделі. Розглянемо зв'язок між вираженістю депресії та різними аспектами психологічного благополуччя. Для цього було застосовано кореляційний аналіз за Спірменом, результати наведено в таблиці 3.2.2.

Таблиця 3.2.2 Взаємозв'язок рівня депресії та психологічного благополуччя (Статистики кореляції за Спірменом)

	Ро Спирмена	Депресивність за Беком
Позитивні стосунки	Коефіцієнт кореляції	-0.354**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97
Автономія	Коефіцієнт кореляції	-0.360**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97
Управління середовищем	Коефіцієнт кореляції	-0.660**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97
Особистісне зростання	Коефіцієнт кореляції	-0.362**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97
Цілі в житті	Коефіцієнт кореляції	-0.568**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97
Самосприйняття	Коефіцієнт кореляції	-0.700**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97
Баланс афекту	Коефіцієнт кореляції	0.688**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97
Усвідомленість життя	Коефіцієнт кореляції	-0.517**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97
Людина як відкрита система	Коефіцієнт кореляції	-0.300**
	Знач. (двостороння)	0.003
	N	97
Психологічне благополуччя	Коефіцієнт кореляції	-0.658**
	Знач. (двостороння)	0.000
	N	97

Для багатьох шкал визначено значущий зворотній зв'язок, тобто чим вище рівень психологічного благополуччя тим нижче рівень вираженого депресивного стану. Це говорить о наявності зворотнопропорційно зв'язку з рівнем депресивності. Найвищий показник зворотної кореляції маємо за категорією самосприйняття, висока кореляція якого підтверджує що високий рівень самосприйняття, як показника позитивного та всебічноприймаючого ставлення до себе, що є протилежним до високого рівня депресії.

Аспект баланс афекту має пряму середню кореляцію до рівня депресивності, бо ця шкала відображає негативну самооцінку опитуваних, незадоволеність життям, тощо. Також середню, але зворотню кореляцію мають шкали: управління середовищем, цілі в житті, усвідомленість життя та загальний показник психологічного благополуччя. Всі інші шкали мають помірну зворотню кореляцію, що говорить нам про порівняно незначний вплив на депресивність шкал: людина як відкрита система, особистісне зростання, автономія, позитивні стосунки. Можемо зробити висновок, що поняття депресії та психологічного благополуччя є зворотньо впливовими.

Подивимося окремо на рівень психологічного благополуччя та рівень депресії українських жінок середнього віку, в залежності від поточного статусу перебування дані приведені у таблицях 3.2.3 та 3.2.4.

Таблиця 3.2.3 Рівень психологічного благополуччя українських жінок середнього віку, в залежності від поточного статусу перебування (Шкала

К.Ріфф)

		Поточний статус проживання				
		Поверну лися до дому	Місце ві	Внутріш ньо переміщ ені	Тимчасов о перебува ють за кордоном	Загал ом
		% по стовпц ю	% по стовп цю	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовп цю
Психолог ічне благопол уччя рівень	Низький рівень	16,7%	11,8%	11,1%	22,2%	15,5 %
	Середній рівень	61,1%	70,6%	83,3%	51,9%	66,0 %
	Високий рівень	22,2%	17,6%	5,6%	25,9%	18,6 %

Статистично значущих розбіжностей по рівням благополуччя в залежності від поточного місця знаходження не виявлено. Можемо лише

вказати, що для внутрішньо переміщених жінок є невеликий показник високого рівня психологічного благополуччя.

Таблиця 3.2.4 Рівень депресії українських жінок середнього віку, в залежності від поточного статусу перебування (Шкала депресії Бека)

		Поточний статус проживання				
		Поверну лися до дому	Місце ві	Внутріш ньо переміщ ені	Тимчасов о перебува ють за кордоном	Загало м
		% по стовпцю	% по стовп цю	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовп цю
Шкала депресії Бека	Задовільний емоційний стан	94,4%	82,4%	55,6%	74,1%	77,3%
	Легка депресія	5,6%	17,6%	44,4%	18,5%	20,6%
	Важка депресія	0,0%	0,0%	0,0%	7,4%	2,1%

Серед жінок, які повернулись до дому та мають задовільний емоційний стан статистично значуще на рівні 0.05 більше, ніж серед внутрішньо переміщених. Це свідчить про те, що повернення додому може бути пов'язане з покращенням емоційного благополуччя, принаймні порівняно з групою внутрішньо переміщених жінок. Найбільший відсоток тих, хто мають легку депресію виявлено саме серед внутрішньо переміщеної групи. Можливо, досвід внутрішнього переміщення може бути пов'язаний з більшою поширеністю легких депресивних симптомів серед жінок. Також важливо вказати, що важка депресія виявлена лише у тих, хто залишається за кордоном. Це свідчить про те, що група, яка проживає за кордоном, більш

схильна до важких депресивних симптомів порівняно з тими, хто повернувся додому або є внутрішньо переміщеними особами.

3.3. Зв'язок між феноменом інтернаціональності жінок та їх психологічним благополуччям

Для вирішення завдань щодо визначення інтенціональності жінок щодо суб'єктивного сприйняття локалізації причин поведінки чи керівного початку у себе чи інших було обрано методика Роттера (УСК).

Для перевірки гіпотез про зв'язок між рівнем психологічного благополуччя й локусом контролю скористаємось непараметричним коефіцієнтом кореляції Спірмена. Результати кореляційного аналізу між сирими балами отриманими досліджуваними за опитувальником «Рівень суб'єктивного контролю» (РСК) та методики «Шкала психологічного благополуччя» Х. Ріфф у адаптації Н.Н. Лепешинського. Результати кореляційного аналізу наведено в таблиці 3.3.1.

Таблиця 3.3.1 Взаємозв'язок рівню суб'єктивного контролю та психологічного благополуччя (Статистики кореляції за Спірменом)

Шкали Інтернальності	Статистики кореляції Спірмена	Шкали психологічного благополуччя				
		Позитивні стосунки	Автономія	Управління середовищем	Особистісне зростання	Цілі в житті
Інтернальність в області досягнень	R_o	0.319**	0.169	0.465**	0.429**	0.440**
	α	0.001	0.097	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97
Інтернальність в області невдач	R_o	0.258*	0.120	0.286**	0.192	0.280**
	α	0.011	0.241	0.005	0.059	0.006
	N	97	97	97	97	97
	R_o	0.236*	0.090	0.340**	0.278**	0.290**
	α	0.020	0.382	0.001	0.006	0.004

Інтернальність в сімейних стосунках	N	97	97	97	97	97
Інтернальність у виробничих відносинах	Ro	0.208*	0.180	0.364**	0.465**	0.453**
	α	0.041	0.078	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97
Інтернальність в міжособ. стосунках	Ro	0.353**	0.111	0.357**	0.258*	0.171
	α	0.000	0.278	0.000	0.011	0.093
	N	97	97	97	97	97
Інтернальність стосовно здоров'я	Ro	0.036	-0.286**	-0.046	0.172	-0.084
	α	0.723	0.005	0.653	0.092	0.411
	N	97	97	97	97	97
Загальна інтернальність	Ro	0.356**	0.178	0.460**	0.486**	0.478**
	α	0.000	0.081	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97

Продовження Таблиці 3.3.1

Шкали Інтернальності	Статистика кореляції Спірмена	Шкали психологічного благополуччя				
		Самосприйняття	Баланс афекту	Усвідомленість життя	Людина як відкрита система	Психологічне благополуччя
Інтернальність в області досягнень	Ro	0.392**	-0.452**	0.464**	0.419**	0.477**
	α	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97
Інтернальність в області невдач	Ro	0.167	-0.231*	0.268**	0.195	0.270**
	α	0.101	0.023	0.008	0.056	0.008
	N	97	97	97	97	97
Інтернальність в сімейних стосунках	Ro	0.328**	-0.310**	0.368**	0.277**	0.339**
	α	0.001	0.002	0.000	0.006	0.001
	N	97	97	97	97	97
Інтернальність у виробничих відносинах	Ro	0.309**	-0.292**	0.480**	0.439**	0.411**
	α	0.002	0.004	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97
Інтернальність в області міжособистісних відносин	Ro	0.152	-0.281**	0.247*	0.281**	0.288**
	α	0.137	0.005	0.015	0.005	0.004
	N	97	97	97	97	97
Інтернальність стосовно здоров'я і хвороби	Ro	-0.081	0.066	-0.001	0.185	-0.022
	α	0.427	0.520	0.991	0.070	0.834
	N	97	97	97	97	97

Загальна інтернальніст ь	Ro	0.353**	-0.422**	0.497**	0.471**	0.493**
	α	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97

Як бачимо є слабкі статистично значимі зв'язки між шкалами інтернальності та шкалами психологічного благополуччя.

Гіпотезу щодо розбіжностей у психологічному благополуччі жінок із різним типом інтернальності перевіримо порівнявши розподіли рівнів благополуччя у жінок з інтервальним та екстремальним типом локусу контролю за допомогою критерію Хі-квадрат. Результати наведено в таблицях 3.3.2 та 3.3.3.

Таблиця 3.3.2 Поточний статус перебування жінок із різним типом інтернальності

Поточний статус проживання	Загальна інтернальність		
	Екстернальний тип	Нормальне значення	Інтернальний тип
Вийжджала, але повернулась до дому	13,2%	17,6%	23,8%
Не виїжджала з дому з початку війни (окрім подорожей)	39,5%	29,4%	33,3%
Тимчасово живу в іншому місті в Україні	23,7%	23,5%	11,9%
Тимчасово живу за кордоном	23,7%	29,4%	31,0%

Розбіжності між типом інтернальності та статусом проживання не мають статистичної значимості.

Таблиця 3.3.3 Рівень психологічного благополуччя жінок із різними типами інтернальності та різним статусом поточного перебування

Рівні психологічного благополуччя	Поточний статус перебування					
	Живуть вдома			Живуть не вдома		
	Загальна інтернальність			Загальна інтернальність		
	Екстернальний тип	Нормальне значення	Інтернальний тип	Екстернальний тип	Нормальне значення	Інтернальний тип

		% по стовпц ю	% по стовпцю	% по стовпц ю	% по стовпцю	% по стовпц ю	% по стовпцю
Позитивні і стосунки	Низький	35,0%	37,5%	4,2%	22,2%	22,2%	5,6%
	Середній	50,0%	62,5%	75,0%	77,8%	77,8%	77,8%
	Високий	15,0%	0,0%	20,8%	0,0%	0,0%	16,7%
Автономія	Низький	20,0%	0,0%	8,3%	11,1%	11,1%	27,8%
	Середній	50,0%	87,5%	45,8%	61,1%	44,4%	33,3%
	Високий	30,0%	12,5%	45,8%	27,8%	44,4%	38,9%
Управління середови щем	Низький	45,0%	37,5%	8,3%	50,0%	22,2%	5,6%
	Середній	45,0%	62,5%	83,3%	50,0%	77,8%	88,9%
	Високий	10,0%	0,0%	8,3%	0,0%	0,0%	5,6%
Особисті сне зростання	Низький	10,0%	0,0%	4,2%	38,9%	0,0%	0,0%
	Середній	55,0%	87,5%	37,5%	50,0%	88,9%	33,3%
	Високий	35,0%	12,5%	58,3%	11,1%	11,1%	66,7%
Цілі в житті рівень	Низький	25,0%	25,0%	12,5%	44,4%	0,0%	5,6%
	Середній	65,0%	75,0%	66,7%	55,6%	88,9%	77,8%
	Високий	10,0%	0,0%	20,8%	0,0%	11,1%	16,7%
Самоспри йняття	Низький	30,0%	25,0%	4,2%	38,9%	11,1%	11,1%
	Середній	55,0%	62,5%	75,0%	61,1%	88,9%	66,7%
	Високий	15,0%	12,5%	20,8%	0,0%	0,0%	22,2%
Психолог ічне благопол уччя	Низький	25,0%	12,5%	4,2%	33,3%	0,0%	11,1%
	Середній	60,0%	75,0%	70,8%	66,7%	88,9%	50,0%
	Високий	15,0%	12,5%	25,0%	0,0%	11,1%	38,9%

Статистично значима розбіжність є між жінками що живуть вдома інтернального типу та нормальним та екстернальним типом на низькому рівні позитивних стосунків. Схоже, що інтернальна спрямованість допомагає будувати зв'язки, що задовільняють, але лише для тих, хто залишається вдома. Також статистично значима розбіжність виявлена як для цієї групи, так і для тих, хто живе не в дома на низькому та середньому рівнях управління середою між інтернальним типом та екстарнальним. Це може бути викликано тим, що незважаючи на непрості зовнішні обставини, жінки що обирають залишатися чи поїхати спираючись здебільшого на свій внутрішній позив мають відчутно більше відчуття впливу та участі в управлінні середою.

За шкалою особистісного зростання є статистично значущі розбіжності для обох груп: відсоток високого рівня шкали у інтернального типу жінок є більшим ніж у нормального та екстернального типу, середній рівень інтернального типу навпаки значуще менший у порівнянні з двома іншими. Це може бути показником більш вираженої поляризації рівнів, а також того, що маючи інтернальний локус контролю людина має більші шанси на високий рівень особистісного зростання, перебуваючи в життєвих випробуваннях.

За шкалою цілі в житті маємо виражену статистично значущу розбіжність для жінок, що поїхали на низькому рівні шкали. Це свідчить про те, що жінки, що мають екстернальний в цих обставинах мають більший відсоток незадоволеності усвідомленості та реалізації цілей та навіть стикаються з відсутністю цілей та можуть переживати беззмістовність життя.

За шкалою самосприйняття на низькому рівні маємо значимі статистичні розбіжності для тих жінок, що залишились. Екстернальний тип жінок має більшу вираженість на цьому рівні, що свідчить про те що зовнішній локус контролю відчутно знижає позитивне сприйняття себе та прийняття різних проявів та емоцій.

Стосовно психологічного благополуччя в цілому теж є статистично значимі розбіжності. Так для тих, хто залишився розбіжність є для низького рівня психологічного благополуччя, де на екстернального типу жінок припадає помітно більший відсоток. Це свідчить про те що загалом жінки, що залишились вдома і мають інтернальний тип також менше схильні мати низький рівень благополуччя у порівнянні з екстернальним типом на цьому ж рівні.

Загальна інтернальність має вплив на психологічне благополуччя. Серед жінок інтернального типу, які проживають вдома статистично значимо більше таких, що мають низький рівень психологічного благополуччя, що підтверджує гіпотезу дослідження.

Далі у таблиці 3.3.4 наведені дані стосовно результатів опитувальника Бека та розподіл відповідей відповідно до поточного статусу перебування.

Таблиця 3.3.4 Рівень депресії жінок із різними типами інтернальності в залежності від статусу поточного перебування

Шкала депресії Бека	Поточний статус перебування					
	Місцеві			Тимчасово переміщенні		
	Загальна інтернальність			Загальна інтернальність		
	Екстернальний тип	Нормальне значення	Інтернальний тип	Екстернальний тип	Нормальне значення	Інтернальний тип
	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовпцю
Задовільний емоційний стан	70,0%	100,0%	95,8%	50,0%	66,7%	83,3%
Легка депресія	30,0%	0,0%	4,2%	38,9%	33,3%	16,7%
Важка депресія	0,0%	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%

В цілому, не залежно від статусу перебування задовільний емоційний стан мають інтернальні жінки. Так ті жінки, що залишилися мають менший відсоток легкої депресії (особливо інтернальні жінки) ніж ті хто поїхав. Також важливо зазначити, що єдині зафіксовані в цій вибірці стани важкої депресії проявлені у жінок екстернального типу, що виїхали за кордон. Можна припустити, що для них ця ситуація може бути безвихідної і безнадійною, бо коли результат залежить не від тебе, то неможливо на нього впливати.

Також було досліджено особливості феномену інтенціональності, як прояву особливостей самоорганізації та управління зовнішньою та внутрішньою цілеспрямованою активністю. Для цього було обрано методику «Стиль саморегуляції поведінки».

Розглянемо дані у таблиці 3.3.5, де подані особливості стилів усвідомленої саморегуляції жінок із різними статусами поточного перебування.

Таблиця 3.3.5 Взаємозв'язок стилів усвідомленої саморегуляції жінок та психологічного благополуччя (Статистики кореляції за Спірменом)

Компонент и стилю саморегуляції поведінки	Статистик и кореляції Спірмена	Шкали психологічного благополуччя				
		Позитивні стосунки	Автономія	Управління середовищем	Особистісне зростання	Цілі в житті
Планування	Ro	0.099	0.181	0.190	0.081	0.295**
	α	0.336	0.076	0.063	0.433	0.003
	N	97	97	97	97	97
Моделювання	Ro	0.199	0.411**	0.589**	0.383**	0.458**
	α	0.051	0.000	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97
Програмування	Ro	0.178	0.146	0.221*	0.347**	0.357**
	α	0.080	0.154	0.030	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97
Оцінка результатів	Ro	0.121	0.352**	0.182	0.230*	0.282**
	α	0.237	0.000	0.075	0.023	0.005
	N	97	97	97	97	97
Гнучкість	Ro	0.193	0.384**	0.340**	0.493**	0.361**
	α	0.058	0.000	0.001	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97
Самостійність	Ro	-0.084	0.233*	0.093	0.209*	0.224*
	α	0.413	0.022	0.365	0.040	0.027
	N	97	97	97	97	97
Загальний рівень саморегуляції	Ro	0.202*	0.460**	0.488**	0.476**	0.565**
	α	0.048	0.000	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97

Продовження таблиці 3.3.5

	Статистики кореляції Спірмена	Шкали психологічного благополуччя				
		Самосприйняття	Баланс афекту	Усвідомленість життя	Людина як відкрита система	Психологічне благополуччя
Планування	Ro	0.077	-0.099	0.332**	0.173	0.190

	α	0.455	0.336	0.001	0.091	0.063
	N	97	97	97	97	97
Моделювання	Ro	0.536**	-0.515**	0.460**	0.296**	0.562**
	α	0.000	0.000	0.000	0.003	0.000
	N	97	97	97	97	97
Програмування	Ro	0.141	-0.227*	0.349**	0.329**	0.296**
	α	0.168	0.025	0.000	0.001	0.003
	N	97	97	97	97	97
Оцінка результатів	Ro	0.172	-0.209*	0.230*	0.219*	0.294**
	α	0.092	0.040	0.023	0.031	0.003
	N	97	97	97	97	97
Гнучкість	Ro	0.332**	-0.280**	0.377**	0.412**	0.445**
	α	0.001	0.006	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97
Самостійність	Ro	0.174	0.005	0.239*	0.120	0.184
	α	0.088	0.960	0.019	0.243	0.072
	N	97	97	97	97	97
Загальний рівень саморегуляції	Ro	0.374**	-0.375**	0.578**	0.446**	0.555**
	α	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
	N	97	97	97	97	97

Бачимо пряму середню силу кореляції між моделюванням та управлінням середовищем, що проявляється у зв'язку між можливістю уявити і смоделювати свої наступні кроки впливу та безпосереднім впливом на зовнішню середу. Ця кореляція вказує на зв'язок між когнітивним процесом моделювання та практичним аспектом управління або впливу на зовнішнє оточення. Моделювання також напряду корелює на середньому рівні з самосприйняттям і загальним благополуччям та має зворотню кореляцію з балансом афекту. Це свідчить про те, що люди, які мають високі бали за шкалою моделювання, передбачаючи свої майбутні дії та фактори впливу, можуть відчувати позитивний вплив на своє самосприйняття та загальне психологічне благополуччя. Здатність до конструктивного ментального моделювання може сприяти формуванню почуття цілеспрямованості та самореалізації. Це означає, що зі збільшенням рівня моделювання спостерігається тенденція до зменшення негативного афекту або емоційного дисбалансу.

Таким чином, когнітивний процес моделювання пов'язаний з різними аспектами досвіду людини. Здатність моделювати свої майбутні дії позитивно впливає на управління навколишнім середовищем, самосприйняття і загальне психологічне благополуччя, а також пов'язана з більш збалансованим афективним станом. Це підкреслює взаємозв'язок когнітивних процесів, емоційних станів і практичних результатів у формуванні загального психологічного благополуччя людини.

Загальний рівень саморегуляції має прямий і середній вплив на шкалу життєвих цілей. Це свідчить про те, що люди з вищим загальним рівнем саморегуляції, швидше за все, мають більш чітке відчуття життєвої мети.

Здатність регулювати себе, включаючи управління думками та поведінкою, позитивно пов'язана зі здатністю визначати життєві цілі та працювати над їх досягненням.

Загальний рівень саморегуляції безпосередньо корелює з усвідомленням життя та загальним благополуччям.

Люди з вищим загальним рівнем саморегуляції частіше демонструють більшу обізнаність про життя, що передбачає усвідомлення свого досвіду, оточення та мети.

Позитивна кореляція із загальним благополуччям вказує на те, що вищий рівень саморегуляції асоціюється з більш позитивним загальним психологічним станом.

Таким чином, отримані результати свідчать про те, що саморегуляція відіграє важливу роль у формуванні різних аспектів досвіду людини. Вищий загальний рівень саморегуляції пов'язаний з більш чітким відчуттям життєвої мети, більшою обізнаністю про життя та покращенням загального благополуччя. Це підкреслює важливість навичок саморегуляції у формуванні цілеспрямованого та повноцінного життя.

Загальний рівень саморегуляції також має слабку кореляцію з самосприйняттям, автономією, управлінням середовищем та особистісним зростанням, балансом афекту (зворотню) та людиною як відкритою системою.

Приділимо увагу різним рівням саморегуляції жінок різних поточних статусів у контексті аспектів і різних рівнів психологічного благополуччя спираючись на дані, наведені у таблиці 3.3.6.

Таблиця 3.3.6 Рівень психологічного благополуччя жінок із різними рівнями саморегуляції та різним статусом поточного перебування

		Поточний статус перебування					
		Місцеві			Тимчасово переміщенні		
		Загальний рівень саморегуляції			Загальний рівень саморегуляції		
		Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень
		(А)	(В)	(С)	(А)	(В)	(С)
		% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовпцю	% по стовпцю
Позитивні стосунки	Низький рівень	20,0%	25,8%	9,1%	12,5%	17,2%	12,5%
	Середній рівень	80,0%	58,1%	63,6%	75,0%	75,9%	87,5%
	Високий рівень	0,0%	16,1%	27,3%	12,5%	6,9%	0,0%
Автономія	Низький рівень	20,0%	12,9%	0,0% ¹	50,0%	10,3%	12,5%
	Середній рівень	50,0%	61,3%	36,4%	37,5%	55,2%	25,0%
	Високий рівень	30,0%	25,8%	63,6%	12,5%	34,5%	62,5%
Управління середовищем	Низький рівень	50,0%	29,0%	0,0%	50,0%	27,6%	0,0%
	Середній рівень	50,0%	64,5%	81,8%	50,0%	72,4%	87,5%

	Високий рівень	0,0%	6,5%	18,2%	0,0%	0,0%	12,5%
Особистісне зростання	Низький рівень	30,0%	0,0%	0,0%	25,0%	17,2%	0,0%
	Середній рівень	50,0%	58,1%	36,4%	50,0%	55,2%	37,5%
	Високий рівень	20,0%	41,9%	63,6%	25,0%	27,6%	62,5%
Цілі в житті	Низький рівень	50,0%	16,1%	0,0%	37,5%	20,7%	0,0%
	Середній рівень	50,0%	71,0%	72,7%	62,5%	72,4%	75,0%
	Високий рівень	0,0%	12,9%	27,3%	0,0%	6,9%	25,0%
Самосприйняття	Низький рівень	50,0%	12,9%	0,0%	37,5%	20,7%	12,5%
	Середній рівень	50,0%	67,7%	72,7%	50,0%	75,9%	62,5%
	Високий рівень	0,0%	19,4%	27,3%	12,5%	3,4%	25,0%
Психологічне благополуччя	Низький рівень	40,0%	9,7%	0,0% ¹	37,5%	17,2%	0,0%
	Середній рівень	60,0%	74,2%	54,5%	50,0%	72,4%	50,0%
	Високий рівень	0,0%	16,1%	45,5%	12,5%	10,3%	50,0%

Маємо статистичні розбіжності за низьким рівнем цілей в житті, самосприйняттям та загальним благополуччям між низьким і середнім рівнем саморегуляції для тих жінок, що залишились вдома. Це свідчить про те, що рівень саморегуляції відіграє певну роль у впливі на життєві цілі, самосприйняття та загальне благополуччя жінок, які залишилися вдома. Відмінності, що спостерігаються в низьких рівнях життєвих цілей, свідчать

про те, що жінки з низьким рівнем саморегуляції можуть стикатися з проблемами або обмеженнями у визначенні життєвих цілей і роботі над їх досягненням. Вищий рівень саморегуляції може бути пов'язаний з більш визначеним і цілеспрямованим підходом до життєвих цілей.

Статистичні відмінності в самосприйнятті між низьким і середнім рівнями саморегуляції означають, що здатність до саморегуляції може впливати на те, як люди сприймають себе. Вищий рівень саморегуляції може бути пов'язаний з більш позитивним самосприйняттям.

Виявлені відмінності в загальному психологічному благополуччі підкреслюють, що саморегуляція пов'язана із загальним психологічним станом жінок, які залишилися вдома. Вищий рівень саморегуляції може сприяти кращому загальному самопочуттю, що охоплює емоційні, психічні та соціальні аспекти.

Окрім цього статистично значима різниця виявлена для високого рівня психологічного благополуччя між високим та середнім рівнем саморегуляції для обох груп. Це свідчить про те, що рівень саморегуляції пов'язаний з варіаціями психологічного благополуччя, і люди з високим рівнем саморегуляції, як правило, мають вищий рівень психологічного благополуччя порівняно з тими, хто має середній рівень саморегуляції. Той факт, що виявлена різниця зберігається в обох групах, свідчить про те, що зв'язок між саморегуляцією та психологічним благополуччям може бути застосований у різних контекстах.

Додатково було проведено лінійний регресійний аналіз з покроковим вибором моделі для визначення пропорцій впливу окремих інтенцій на рівень депресії, результати котрого можемо бачити у таблицях 3.3.7, 3.3.8 та 3.3.9.

Табл. 3.3.7 Результати лінійного регресійного аналізу з покроковим вибором моделі для всієї вибірки

Коефіцієнти ^a

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти	В	Стандартна помилка	Стандартизовані коефіцієнти	t	Вагомість
3	(Константа)	27,010	2,447		11,036	0,000
	Самосприйняття	-0,247	0,061	-0,525	-4,033	0,000
	Управління середовищем	-0,200	0,074	-0,348	-2,694	0,008
	Автономія	0,092	0,043	0,178	2,152	0,034
а. Залежна змінна: Депресивність за Беком						

Сформуємо рівняння для депресивності по всій вибірці, базуючись на розрахунках регресійного аналізу:

Депресивність (загальна) = 27,01–0,247Самосприйняття–0,2Управління середовищем+0,09Автономії.

Бачимо, що для всієї вибірки на рівень депресивності зворотно впливає самосприйняття з коефіцієнтом 0,247, також зворотно впливає управління середовищем з коефіцієнтом 0,2 і прямий вплив має автономія. Це свідчить про те що для рівня депресивності вибірки є притаманним вплив негативного та нецілісного самосприйняття, відчуття невливовості та неконтрольованості середовища та самостійності, незалежності.

Табл. 3.3.8 Результати лінійного регресійного аналізу з покроковим вибором моделі для місцевих жінок

Коефіцієнти^{a,b}

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти	В	Стандартна помилка	Стандарти зовані коефіцієнти	t	Ваго мість
2	(Константа)	19,918	2,247		8,864	0,000
	Самосприйняття	-0,232	0,036	-0,644	-6,388	0,000
	Інтернальність в області невдач	-0,123	0,047	-0,262	-2,596	0,012
а. Залежна змінна: Депресивність за Беком						
б. Вибираються тільки спостереження, для яких Поточний статус перебування = Місцеві						

Сформуємо рівняння впливів на рівень депресії у тих жінок, що залишилися вдома, базуючись на розрахунках регресійного аналізу:

Депресивність (місцеві жінки) = 19,918 - 0,232 Самосприйняття - 0,123 Інтернальність в області невдач.

Це рівняння показує, що для жінок, що залишилися вдома депресивність формується з негативного самосприйняття та приписуванні відповідальності за невдачі назовні.

Ці два фактори відіграють значну роль у розвитку або прояві депресивних симптомів у жінок цієї групи.

Тобто, ці жінки сприймають себе, в критичному або несприятливому світі та екстерналізують відповідальності за свої невдачі. Подолання негативного самосприйняття та допомога в розвитку більш конструктивного розподілу відповідальності можуть бути ключовими компонентами втручання, спрямованих на пом'якшення депресивних симптомів.

Табл. 3.3.9 Результати лінійного регресійного аналізу з покроковим вибором моделі для місцевих жінок

Коефіцієнти ^{a,b}						
Модель		Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Вагомість
		B	Стандартна похибка	Бета		
3	(Константа)	31,262	3,543		8,823	0,000
	Самосприйняття	-0,321	0,095	-,596	-3,386	0,002
	Автономія	0,164	0,063	0,273	2,586	0,013
	Управління середовищем	-0,255	0,112	-0,392	-2,268	0,029
а. Залежна змінна: Депресивність за Беком						
б. Обираються лише спостереження, для яких Поточний статус перебування = Тимчасово переміщенні						

Сформуємо рівняння для депресивності переміщених жінок, базуючись на розрахунках регресійного аналізу:

Депресивність (переміщені жінки) = 31,262 – 0,321Самосприйняття+0,164Автономність – 0,255 Управління середовищем.

Як бачимо з рівняння, на рівень депресії переміщених жінок впливає негативне самосприйняття, незалежність та самостійність а також відсутність відчуття впливу на середовище. Цікаво зазначити, що коефіцієнт для впливу

самоприйняття вищий у цієї групи ніж у місцевих жінок, що свідчить про сильніший вплив самоприйняття. Інші фактори, такі як автономія та складнощі управління навколишнім середовищем, також відіграють певну роль у впливі на депресію у жінок-переселенок.

Важливість самоприйняття в обох рівняннях підкреслює вирішальну роль психологічних факторів у розумінні та подоланні депресії. Таким чином, рівняння дають детальне уявлення про складну взаємодію психологічних факторів, що впливають на депресію в досліджуваних групах. Адаптація втручань до конкретних факторів, визначених у кожному рівнянні, має вирішальне значення для ефективної підтримки та пом'якшення депресивних розладів у досліджуваних групах, а також для їх подолання.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

В цьому розділі були розглянуті соціально-демографічні та психологічні особливості досліджуваних жінок пов'язані із різним статусом перебування, феномен інтенціональності щодо переміщення.

Таким чином, на процес прийняття рішення про виїзд або повернення додому впливають складні фактори та різні інтенції. Отримані дані свідчать про те, що інтенції щодо сім'ї та прив'язаності відіграють значну роль у прийнятті рішення про повернення, тоді як на рішення поїхати можуть впливати інтенції безпеки, побудови життя на новому місці та економічні міркування.

Схоже, що концепт "мій дім" асоціюється із захисними та підтримуючими інтенціями. Відмінності в семантичних ядрах між групами відображають варіації в акцентах на емоційному благополуччі, збереженні майна, мотивації та адаптації до різних умов життя. Розуміння цих нюансів може бути цінним для адаптації підтримки та втручань з урахуванням специфічних потреб і сприйняття жінок кожної категорії.

Хоча в усіх групах є спільні теми позитивного психоемоційного стану та сім'ї, існують нюанси відмінностей у семантичних ядрах, які відображають унікальний досвід та перспективи кожної категорії. Найсильніший зв'язок між самоідентифікацією та домом спостерігається у жінок, які проживають за кордоном, що підкреслює складний взаємозв'язок між емоціями, особистою ідентичністю та поняттям дому.

Було розглянуто взаємозв'язок розбіжностей рівнів психологічного благополуччя українських жінок середнього віку, які евакуювались та які залишились на місці постійного проживання.

Аналіз виявив значущий зворотний зв'язок між рівнем психологічного благополуччя та депресією за різними шкалами. Поняття депресії та психологічного благополуччя є взаємопов'язаними, що вказує на те, що покращення одного з них пов'язане зі зниженням іншого.

Отримані дані підкреслюють важливість підтримки психічного здоров'я, особливо для внутрішньо переміщених жінок і тих, хто перебуває за кордоном, оскільки вони виявляються більш вразливими до депресивних симптомів.

Виявлено розбіжності рівнів психологічного благополуччя українських жінок середнього віку які мають мотиваційно-сміслові інтенції інтернального локусу контролю та екстернального локусом контролю.

Серед жінок інтернального типу, які проживають вдома, статистично значуще більше з низьким рівнем психологічного благополуччя, що підтверджує гіпотезу дослідження. Таким чином, аналіз виявляє нюанси взаємозв'язку між інтернальними тенденціями, психологічним благополуччям та специфічними шкалами, пов'язаними з позитивними стосунками, управлінням навколишнім середовищем, особистісним зростанням, цілями в житті та самосприйняттям. Отримані результати підкреслюють важливість врахування індивідуальних відмінностей та інтерналізації в розумінні та вирішенні проблем психологічного благополуччя, що може мати потенційні наслідки для цільових втручань та стратегій підтримки.

Незалежно від статусу перебування, жінки з інтернальним локусом контролю загалом демонструють задовільний емоційний стан.

Результати вказують на те, що саморегуляція відіграє вирішальну роль у формуванні різних аспектів людського досвіду. Вищий загальний рівень саморегуляції пов'язаний з цілеспрямованим життям, більшою обізнаністю та покращенням загального благополуччя.

Отримані результати підкреслюють значну роль саморегуляції у впливі на різні аспекти досвіду жінок, включаючи життєві цілі, самосприйняття та загальне психологічне благополуччя. Позитивна кореляція між високим рівнем саморегуляції та позитивними результатами свідчить про потенціал втручань, спрямованих на розвиток навичок саморегуляції для покращення психічного здоров'я та благополуччя, які можна застосовувати в різних контекстах.

Депресія у вибірці характеризується негативним і неповним самосприйняттям, відчуттям нездатності контролювати навколишнє середовище, а також важливістю автономії та незалежності.

Було здобуто рівняння:

Депресивність (загальна) = $27,01 - 0,247 \text{Самосприйняття} - 0,2 \text{Управління середовищем} + 0,09 \text{Автономії}$.

Депресивність (місцеві жінки) = $19,918 - 0,232 \text{Самосприйняття} - 0,123 \text{Інтернальність в області невдач}$.

Депресивність (переміщені жінки) = $31,262 - 0,321 \text{Самосприйняття} + 0,164 \text{Автономність} - 0,255 \text{Управління середовищем}$.

Таким чином, рівняння дають детальне розуміння унікальних факторів, що сприяють розвитку депресії в досліджуваних групах. Індивідуальні втручання, спрямовані на самосприйняття, інтернальність у сфері невдач, автономію та управління навколишнім середовищем, можуть бути важливими для подолання та пом'якшення депресивних симптомів у місцевих жінок та жінок-переселенок.

ВИСНОВКИ

1. В роботі було систематизовано основні підходи до визначення поняття «психологічне благополуччя». Психологічне благополуччя демонструє баланс між адаптацією, яка передбачає пристосування до соціальних вимог, та самореалізацією, яка полягає у розкритті особистісного потенціалу і максимально ефективному використанні власних сил, здібностей, навичок та інших ресурсів у власній унікальній ситуації, тобто є і екзистенційним і гуманістичним конструктом.

2. На основі аналізу робіт вітчизняних та закордонних науковців було виявлено специфіку дослідження феномену інтенціональності. Інтенціональність стосується навмисного і цілеспрямованого характеру когнітивного розвитку, особливо під впливом соціокультурних чинників, це фундаментальна структура, що надає переживанням людини смислу і надає їй змогу приймати рішення стосовно майбутнього та включає нові смисли і інтенції, які спонукають особистість до саморегуляції.

3. Було розглянуто соціально-демографічні та психологічні особливості досліджуваних жінок пов'язані із різним статусом перебування.

Отримані дані свідчать про те, що інтенції щодо сім'ї та прив'язаності відіграють значну роль у прийнятті рішення про повернення, тоді як на рішення поїхати можуть впливати інтенції безпеки, побудови життя на новому місці та економічні міркування.

Хоча в усіх групах є спільні теми позитивного психоемоційного стану та сім'ї, існують нюанси відмінностей у семантичних ядрах, які відображають унікальний досвід та перспективи кожної категорії. Найсильніший зв'язок між самоідентифікацією та домом спостерігається у жінок, які проживають за кордоном, що підкреслює складний взаємозв'язок між емоціями, особистою ідентичністю та поняттям дому.

4. Було розглянуто взаємозв'язок розбіжностей рівнів психологічного благополуччя українських жінок середнього віку, які евакуювались та які залишились на місці постійного проживання.

Аналіз виявив значущий зворотний зв'язок між рівнем психологічного благополуччя та депресією. Отримані дані підкреслюють важливість підтримки психічного здоров'я, особливо для внутрішньо переміщених жінок і тих, хто перебуває за кордоном, оскільки вони виявляються більш вразливими до депресивних симптомів.

5. Виявлено розбіжності рівнів психологічного благополуччя українських жінок середнього віку які мають мотиваційно-сміслові інтенції інтернального локусу контролю та екстернального локусом контролю.

Серед жінок інтернального типу, які проживають вдома, статистично значуще більше з низьким рівнем психологічного благополуччя, що підтверджує гіпотезу дослідження. Таким чином, аналіз виявляє нюанси взаємозв'язку між інтернальними тенденціями, психологічним благополуччям та специфічними шкалами, пов'язаними з позитивними стосунками, управлінням навколишнім середовищем, особистісним зростанням, цілями в житті та самосприйняттям. Отримані результати підкреслюють важливість врахування індивідуальних відмінностей та інтерналізації в розумінні та вирішенні проблем психологічного благополуччя, що може мати потенційні наслідки для цільових втручань та стратегій підтримки. Незалежно від статусу перебування, жінки з інтернальним локусом контролю загалом демонструють задовільний емоційний стан.

Було здобуто рівняння:

Депресивність (загальна) = 27,01–0,247Самосприйняття–0,2Управління середовищем+0,09Автономії.

Депресивність (місцеві жінки) = 19,918–0,232Самосприйняття–0,123Інтернальність в області невдач.

Депресивність (переміщені жінки) = 31,262–0,321Самосприйняття+0,164Автономність – 0,255 Управління середовищем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Журавльова Н. Ю. Особливості вторинної травматизації у дружин ветеранів війни: орієнтири психологічної допомоги. *Актуальні проблеми психології: Зб. наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Вип. 14. Київ. 2018. С. 124-153.
2. Заушнікова М. Ю., Тонкопей Ю.Л., Петухова І.О., 2023. Динаміка рівня тривожності здобувачів вищої освіти у прикордонному регіоні в умовах війни. *Науковий журнал «Габітус»*. Вип. 45. С. 59-63.
3. Карсаканова С. В. Опитувальник “Шкали психологічного благополуччя” К. Ріфф: процес та результати адаптації. *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. Вип.1. С. 1–10.
4. Кашлюк Ю. І. Основні чинники, які впливають на психологічне благополуччя особистості. *Проблеми сучасної психології*. 2016. Вип. 34. С. 170-186.
5. Кологривова Е. І. Вплив особистісних прагнень на переживання суб'єктивного благополуччя . *Соціальна психологія*. 2006. Вип 5. С. 179–184.
6. Комплексне дослідження як війна змінила мене та країну. Підсумки року. *Соціологічна група «РЕЙТИНГ»* : веб-сайт. URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/kompleksne_dosl_dzhennya_yak_v_yna_z_m_nila_mene_ta_kra_nu_p_dsumki_roku.html (дата звернення: 26.07.2023).
7. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами. Конвенцію ратифіковано із заявами Законом № 2319-ІХ від 20.06.2022.
8. Кондратюк С.М., Жилкіна І. Ю. Особливості психологічного благополуччя жінок раннього дорослого віку. *Науковий вісник ХДУ серія Психологічні науки*. 2020, Вип. 1.
9. Криськов А. А., Вишньовський В. В., Габрусєва Н. В. Военні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки. Збірник тез І Міжнародної наукової конференції присвяченої 35 роковинам аварії на ЧАЕС, 22-23 квітня 2021 р., Тернопіль, 2021. – 171 с.

10. Лемак М. В., ПетрищеВ.Ю. Психологу для роботи: Діагностичні методики. – Ужгород, 2011. 613 с.
11. Мащак, С. О., Кучвара, Х. Б. Особливості суб'єктивного благополуччя українців в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*. 2023. Вип.6. С. 5-9.
12. Милославська О.В. Взаємозв'язок стилю саморегуляції поведінки та типів інноваційного мислення у студентів. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Психологія*. 2018. Вип. 64. С. 33-37.
13. Михайличенко В. Є. Роль мотивації навчально-пізнавальної діяльності у формуванні професійної спрямованості студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / голов. ред. Т. І. Сущенко*. Запоріжжя : КПУ, 2011. Вип. 17. С. 320-327.
14. Мурадян, Н. С. Іntenціональність правосвідомості людини як особливість феноменологічної свідомості. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття*. Харків, 2020, С. 44-46.
15. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. 430 с.
16. Особистість в умовах кризових викликів сучасності: Матеріали методологічного семінару НАПН України/ за ред. академіка НАПН України С.Д. Максименка. Київ, 2016. 629с.
17. Петухова, І., Заушнікова, М., Каськов, І. Психологічне благополуччя особистості в умовах війни. *Вісник Національного університету оборони України*. 2023. Vol 73. С. 124–129.
18. Предко В. Психологічні особливості взаємозв'язку життєстійкості та локусу контролю учасників освітнього процесу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки*. 2023. Вип. 21. С. 70-77
19. Проніна В.О. Дослідження мотиваційно-сміслової інтенції особистості жінки у реалізації материнської поведінки. *Вісник Харківського*

національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Психологія. 2019. № 65. С. 36-41.

20. Рибалка В. Лев Виготський: культурно-історична теорія розвитку вищих психічних функцій і вчення про особистість . *Психологія і суспільство*. 2002. Вип. 2.

21. Семенов О. До питання спрямованості особистості. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки. 2015. Вип.1. С. 109-115.

22. Титаренко Т. М. Можливості збереження психологічного благополуччя в ситуації пандемії. *Вісник НАПН України*. 2021. Вип. 3. С.1-7.

23. Титаренко Т. М. Способи підвищення психологічного благополуччя особистості, що пережила травму. *Психологія: теорія і практика*. 2018. Вип. 1 (1). С. 112–119.

24. Фурман, О. Є. Психологічні параметри інноваційно-психологічного клімату загальноосвітнього навчального закладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра психол. наук : 19.00.07. Одеса, 2015. 37 с.

25. Чайка Г.В. Сучасні дослідження психологічного благополуччя (за матеріалами зарубіжних авторів). *Вид-во ЖДУ ім. І.Франка*, 2018. С. 1-16.

26. Шилова Н. І. Розвиток цільової спрямованості особистості підлітка у процесі туристичної діяльності : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв, 2017. 224 с.

27. Штепа, О. С. Головні ідеї інтенціональної концепції особистісного самоздійснення. *Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології"*. 2018. Вип. 41. С. 442–461.

28. Archangelidi O., Mentzakis E. Body-weight and psychological well-being in the UK general population. *Public Health (Oxf)*, 2017. P.1-8.

29. Bradburn N. The Structure of Psychological well-being. Chicago: Aldene Pab, 1969. 269 p.

30. Brentano F. Psychology From an Empirical Standpoint. Ed. By Linda L. McAlister. London: Routledge, 1995. 448p.

31. Brown K.W., Ryan R.M. The Benefits of Being Present: Mindfulness and Its Role in Psychological Well-Being *Journal of Personality and Social Psychology*. *American Psychological Association, Inc.* 2003, Vol. 84, No. 4. P.822–848
32. Carrera, P., Caballero, A., Muñoz, D., & Oceja, L. Anticipated emotions and personal experience for predicting behavioral intentions and behavioral expectations. *The Spanish journal of psychology*. 2011. Vol. 14, No. 2, P. 535-547.
33. Chang, L. Life satisfaction, self-concept, and family relations in Chinese adolescents and children. *International Journal of Behavioral Development*. 2003. Vol.27. P. 182-189.
34. Conner, M., Godin, G., Norman, P., & Sheeran, P. (). "Using the question-behavior effect to promote disease prevention behaviors: two randomized controlled trials". *Health Psychology*. 2011. Vol.30, No. 3. P. 300-309.
35. Deci E. The General Causality orientation scale. *Journal of Research in Personality*. 1985. № 19. P. 109–134.
36. Diener E. Most people are happy. *Psychological Science*. 1996. № 7. P. 181-185.
37. Diener E. Cross-cultural correlates of life satisfaction and self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1995. Vol. 68, No. 4. P. 653–663.
38. Evansa G.W. Childhood poverty and adult psychological well-being. *Proceeding of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 2017. Vol. 113, No. 52.
39. Evans M., Rohan K.J., Howard A., Sheau-Yan Ho, Dubbert P.M., Stetson B.A. Exercise Dimensions and Psychological Well-Being: A Community-Based Exercise Study. *Journal of Clinical Sport Psychology*. 2017. Vol. 11, No. 2. P. 107-125.
40. Gilman, R. Characteristics of adolescents who report very high life satisfaction. *Journal of Youth and Adolescence*, 2006. Vol.35. P. 311-319.
41. Gilligan M., Suitor J.J., Nam S., Routh B., Rurka M., Con G. Family Networks and Psychological Well-Being in Midlife. *Soc. Sci.* 2017. Vol.6, No.3. P. 94.

42. Hitchcott P.K., Fastame M.Ch., Ferrai J., Penna M.P. Psychological WellBeing in Italian Families: An Exploratory Approach to the Study of Mental Health Across the Adult Life Span in the Blue Zone. *Europe's Journal of Psychology*, 2017. Vol. 13, No. 3. P.112-122.

43. Huebner, E. S. Students who like and dislike school. *Applied Quality of Life Research*, 2006. Vol.1. P. 139-150.

44. Joronen, K. Familial contribution to adolescent subjective well-being. *International Journal of Nursing Practice*, 2005. Vol.11. P. 125-133.

45. Luhmann M. Subjective well-being and adaptation to life events: a metaanalysis. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2012. Vol. 102, No. 3. P. 592-615.

46. Myers D.J. The Funds, Friends, and Faith of Happy People. *American Psychologist*. 2000. Vol.55. №1. P. 56-67.

47. Lyubomirsky, S. Pursuing happiness: The architecture of sustainable change . *Review of General Psychology*. 2005. Vol.9. P. 111-131.

48. Myers D.J. The Funds, Friends, and Faith of Happy People. *American Psychologist*. 2000/ Vol.55. №1. P. 56-67.

49. Oswald A. Emotional Prosperity and the Stiglitz Commission. *British Journal of Industrial Relations*. Vol.48, Issue 4. P. 651-669.

50. Park N. A cross-cultural study of the levels and correlates of life satisfaction among adolescents. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 2005. Vol. 36. P. 444-456.

51. Poulin M., Giving to Others and the Association Between Stress and Mortality. *American Journal of Public Health*, 2013. Vol. 103 (9). P.1649-1655.

52. Prochaska, J. O. In search of how people change. Applications to addictive behaviors. *American Psychologist*, 1992. Vol. 47 (9). 1102-1114

53. Rigby, B. T. Do causal attributions mediate the relationship between personality characteristics and life satisfaction in adolescence? *Psychology in the Schools*, 2005. Vol.42. P. 91-99.

54. Ryan R. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychology*. 2000. Vol. 55 (1). P. 68–78.

55. Ryff C. D. The contours of positive human health. *Psychological Inquiry*. 1998. Vol. 9. P. 1-28.

56. Ryff C. D. The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1995 Vol. 69. P. 719-727.

57. Ryff C. D. Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1989. Vol. 57. P. 1069-1081.

58. Sackett, P. R., Lievens, F., Van, I., Chad, H., & Kuncel, N. R. Individual differences and their measurement: A review of 100 years of research. *Journal of Applied Psychology*, 2017 Vol. 102. № 3. 254-273.

59. Serdiuk, L. Psychological well-being of future specialists in the integrated educational environment and the factors of its formation. *Social welfare: interdisciplinary approach*. 2011. Vol. 1(1). P. 44-51.

60. Sheeran, P., Gollwitzer, P. M., & Bargh, J. A. Nonconscious processes and health. *Health Psychology*. 2013. Vol. 32(5), P.460-473.

61. Sheldon K. The independent effects of goal contents and motives on well-being: it's both what you pursue and why you pursue it. *by the society for personality and social psychology*. 2004. Vol. 30. P. 475–486.

62. Suldo, S. M. A social-cognitive-behavioral model of academic predictors of adolescents' life satisfaction. *School Psychology Quarterly*, 2008. Vol.23. P. 56-69.

63. Thoits P.A. Social Isolation Hypothesis. *American Sociological Review*, 1983. Vol. 48,. Vol 2. P. 174-187.

64. Tov W. Subjective Wellbeing. *The Encyclopedia of Cross-Cultural Psychology*, First Edition. Ed. by Kenneth D. Keith. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2013. P. 1239-1245.

65. Vazquez C. Psychological well-being and health. Contributions of positive psychology. *Annuary of Clinical and Health Psychology*, 2009. Vol. 5, P. 15-27.

66. Walser, M., Goschke, T., Möschl, M., & Fischer, R. Intention deactivation: effects of prospective memory task similarity on aftereffects of completed intentions. *Psychological research, T. 81*. 2017. № 5. P. 961-981.

67. Way B. M. Is there a genetic contribution to cultural differences? Collectivism, individualism and genetic markers of social sensitivity. *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, 2010. Vol. 5(2-3). P. 203-211.

АНОТАЦІЯ

Белік К.С. Психологічні особливості феномену інтенціональності у жінок.

Кваліфікаційна робота магістра: 85 с., 67 джерел, 21табл., 7 рис.,

Об'єкт дослідження: психологічне благополуччя особистості.

.Предмет дослідження: особливості впливу мотиваційно-сміслової інтенції українських жінок на рівень їх психологічного благополуччя.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити особливості зв'язку між мотиваційно-смісловою інтенцією українських жінок середнього віку та рівнем їх психологічного благополуччя.

В роботі було систематизовано основні філософські, загальнонаукові та психологічні підходи до визначення поняття «психологічне благополуччя» та розкрито специфіку дослідження феномену інтенціональності. Соціально-демографічні та психологічні особливості досліджуваних жінок пов'язані із різним статусом перебування були описані. Розглянуто взаємозв'язок розбіжностей рівнів психологічного благополуччя українських жінок, які евакуювались та які залишились на місці постійного проживання. Також було виявлено розбіжності рівнів психологічного благополуччя українських жінок різного статусу проживання, які мають мотиваційно-сміслові інтенції інтернального локусу контролю та екстернального локусу контролю. Гіпотези дослідження підтверджено.

Практичним значенням роботи є можливість використання отриманих результатів для подальшого вивчення психологічних аспектів психологічного благополуччя та розробки програм психологічної підтримки та відновлення для жінок з різним поточним статусом проживання.

ІНТЕНЦІОНАЛЬНІСТЬ, ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧА,
МОТИВАЦІЙНО-СМІСЛОВА ІНТЕНЦІЯ, ІНТЕРНАЛЬНИЙ ЛОКУС
КОНТРОЛЮ.

Bielsk K. Psychological features of the phenomenon of intentionality among women.

Master's thesis: 85 p., 67 sources, 21 tables, 7 figures,

Object of research: psychological well-being of the individual.

Subject of research: specific features of the influence of motivational and semantic intention of Ukrainian women on the level of their psychological well-being.

The purpose of the study: to theoretically substantiate and empirically investigate the peculiarities of the relationship between the motivational and semantic intention of Ukrainian women and the level of their psychological well-being.

The research systematizes the main philosophical, general scientific and psychological approaches to the definition of "psychological well-being" and reveals the specifics of the study of the phenomenon of intentionality. The socio-demographic and psychological characteristics of the studied women related to different status of stay were described. The interrelation between the differences in the levels of psychological well-being of Ukrainian women who evacuated and those who remained in their place of permanent residence is considered. Also, the differences in the levels of psychological well-being of Ukrainian women of different residence statuses who have motivational and semantic intentions of the internal locus of control and the external locus of control were revealed. The hypotheses of the study are confirmed.

The practical significance of the work is the possibility of using the obtained results for further study of psychological aspects of psychological well-being and development of psychological support and recovery programs for women with different current residence status.

INTENTIONALITY, PSYCHOLOGICAL WELL-BEING, MOTIVATIONAL AND SEMANTIC INTENTION, INTERNAL LOCUS OF CONTROL.